

در گفت‌وگو با مدیران اجرایی مناطق آزاد جدید کشور تصریح شد:

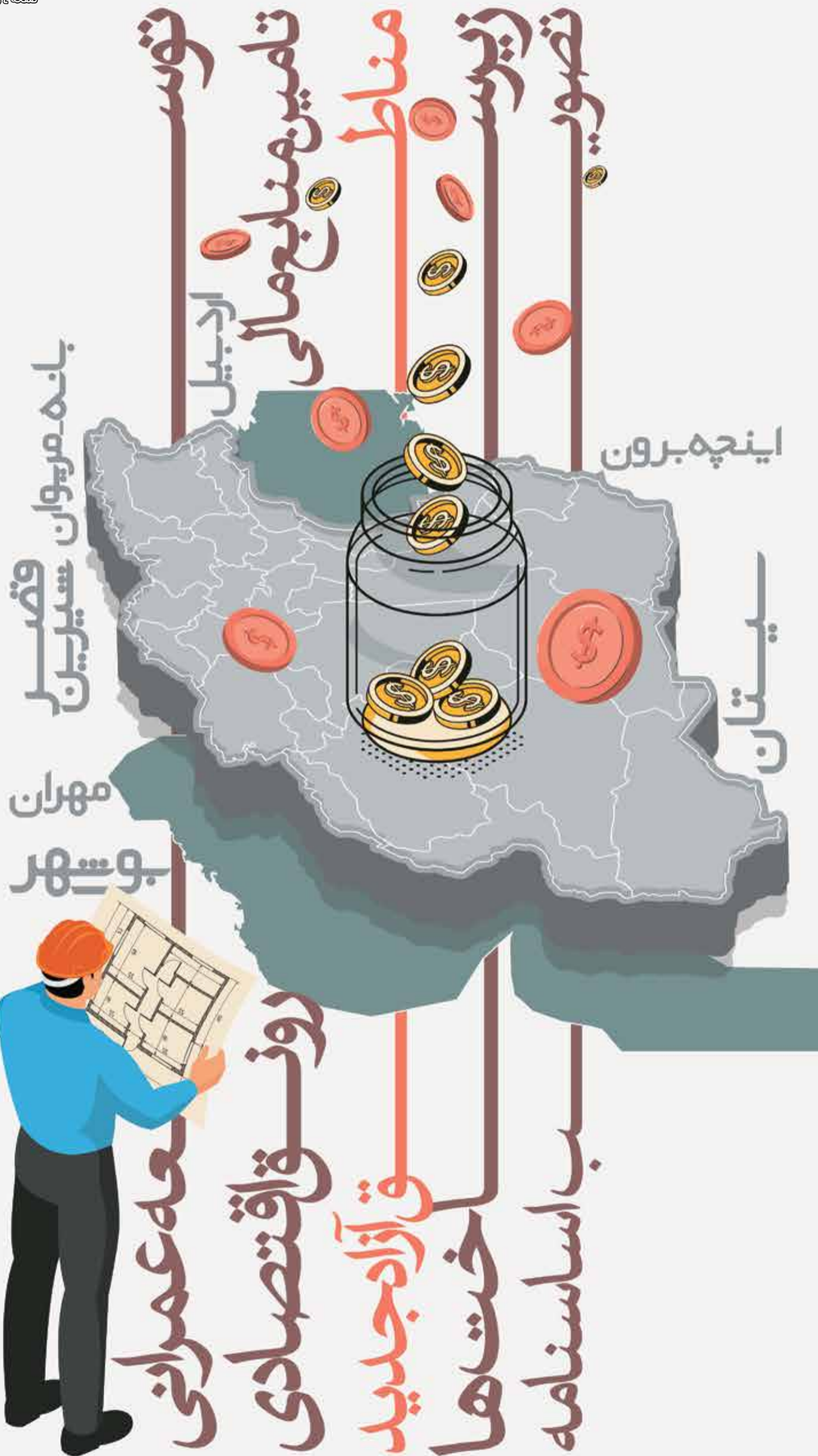
ابهامات قانونی جهت تامین منابع مالی برای ایجاد زیرساخت‌ها در مناطق آزاد جدید

صفحه ۵ و ۶ | پانزدهم خرداد

هفته‌نامه اقتصادی، اجتماعی

بخار آزادی مناطق

شماره ۲۲۹ - دو شنبه
۲۲ خرداد ماه ۱۴۰۲
سال پنجم
۱۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

مرضیه حسینی
صاحب امتیاز و مدیرمسئول

دور تسلسل مناطق آزاد در خان وزارت اقتصاد

سیداحسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی در نشست با مدیران و فعالین اقتصادی منطقه آزاد ارس، حرف‌های بسیار جالبی عنوان کرده است که در بدو امر بسیار مثبت و سازنده می‌نماید. اما اگر نگاهی به پیشینه رفتاری وزیر محترم اقتصاد با مناطق آزاد بیاندازیم، تناسب حرف‌های اخیر با آن پیشینه رفتاری، گیج‌کننده خواهد بود. یعنی وقتی کسی که از آغاز ورود به عرصه سیاستگذاری کلان اقتصادی (دقیقا از زمان حضور در معاونت اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس، مقام نمایندگی مجلس در کمیسیون اقتصادی تا جلوس بر صندلی وزارت واقع در باب‌همايون) به صورت جدی می‌کوشد تا آزادی اقتصادی و استقلال مدیریتی مناطق آزاد را با کمند قانون ببندد، از ضرورت اجرای ماده ۶۵ احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و تفویض اختیارات به مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد، با هدف تسهیل و کاهش بروکراسی اداری سخن می‌گوید! فلذا هر شنونده‌ای ابتدا به سلامت گوش‌های خود شک می‌کند تا به درستی و نادرستی حرف‌هایی که شنیده است. البته دکتر خاندوزی به درستی اعتراف کرده‌اند که: «در دهه گذشته بسیاری از جذابیت‌های قانونی مناطق آزاد کم‌رنگ‌تر شده است؛ اما ای کاش می‌گفتند که خود ایشان از عوامل اصلی این کم‌رنگ شدن مزیت‌های اقتصادی و جذابیت‌های قانونی سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد بوده‌اند.

در ادامه این فقره؛ وزیر اقتصاد اضافه کرده است که: «سعی داریم رویکرد سال ۱۴۰۲، تعادل باشد، به طوری که نه رویکرد رهاسازی باشد که مناطق را تبدیل به پایگاه‌های واردات کالا به جای پایگاه‌های تولید و صادرات نماید و نه آنقدر سختگیری صورت گیرد که اساسا فعال اقتصادی، سرمایه‌گذاری در سرزمین اصلی را به سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد ترجیح دهد». در اینجا اما دو نکته وجود دارد؛ اول این که شعار دروازه واردات بودن مناطق آزاد دیگر خیلی نخبه‌نما شده است و همگان می‌دانند دروازه‌های واقعی کجاست و در دست چه کسانی است؟! نکته دوم این که آقای وزیر: وقتی فعالین اقتصادی قید سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد را می‌زنند، برخلاف تصور شما، رویه سوی سرزمین‌های بیرون از مرز بین‌المللی کشور می‌گذارند، نه سرزمین اصلی؛ چراکه آنها با خیال تسهیل شرایط تحریم خارجی به مناطق آزاد آمده بودند؛ اما زمانی که با تحریم‌های متنوع و پیچیده داخلی تحت‌لوی بخشنامه، آیین‌نامه، قانون و... مواجه می‌شوند، به احتمال خیلی زیاد رفتن به مناطق آزاد کشورهای همسایه را، به گرفتار شدن مضائق در سرزمین اصلی ایران ترجیح خواهند داد.

همچنین وزیر امور اقتصاد و دارایی در این نشست؛ از تلاش برای احیاء جذابیت‌های مناطق آزاد خبر داده و گفته است: «می‌خواهیم در عمل معافیت مالیاتی و گمرکی را محقق سازیم و در عین حال تمامی ضوابط نظارتی هم رخ دهد. شرط برخورداری از معافیت مالیاتی، تکمیل اظهارنامه مالیاتی خواهد بود و هیچ دستگاهی به‌عنوان منبع درآمدی، نباید چشمداشتی به مالیات سرمایه‌گذاران این مناطق داشته باشد».

ضمن سپاسگزاری از این که آقای دکتر خاندوزی می‌خواهند جبران مافات کنند؛ اما باید به ایشان عرضه بداریم که: امروز از جذابیت‌ها و مزیت‌های مناطق آزاد به لطف تلاش‌های مستمر جنابعالی، فقط معافیت مالیاتی ۲۰ ساله باقی مانده که البته ظاهرا برای آن هم در زمان مقتضی برنامه دارید که به ۵ سال تقلیل پیدا نماید.

دکتر خاندوزی همچنین با کیاست و رندی قابل تحسینی بیان فرموده‌اند که: «از ۲۸ اردیبهشت‌ماه سالجاری هیچ‌گونه بخشنامه، دستورالعمل و آیین‌نامه‌ای برای فعالین اقتصادی مناطق آزاد لازم‌الاجرا نخواهد بود، مگر اینکه در درگاه ملی قوانین و مقررات درج گردد و باید یک هفته قبل‌تر به اطلاع اتاق‌ها، انجمن‌ها و اتحادیه‌های اقتصادی برسد!»

بی‌تردید اظهارات فوق، خبر بسیار خوبی برای مناطق آزاد است؛ چراکه احتمالا در صورت اجرای چنین سازوکاری، فعالین اقتصادی مناطق آزاد از شر قوانین خلق‌الساعه و تسری قوانین سرزمین اصلی به این مناطق خلاص خواهند شد. ولی آقای خاندوزی؛ براساس چه ضرورت و مصلحتی بخشنامه اخیر بانک مرکزی در ارتباط با عدم تخصیص ارز دولتی (نیما) به فعالین اقتصادی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را از بازه زمانی فوق‌الذکر خارج کردید؟ زیرا شما می‌توانستید بفرمایید از ۲۷ اردیبهشت‌ماه؛ چراکه بخشنامه مزبور در تاریخ ۲۷ اردیبهشت‌ماه سالجاری ابلاغ شده است. هرچند شما در ادامه سخنان‌تان در جمع فعالین اقتصادی ارس بیان کردید که: «ترجیح سیاستگذار این است که در منطقه آزاد باید حداقل به قدر نیاز وارداتی خودش ارز تولید شود و تراز تجاری ارزی کشور را مثبت نماید». این هم روش خوبی است؛ البته اگر اجازه بدهید ارزهای حاصل از صادرات مناطق آزاد منحصر در خود مناطق ذخیره شود و آنها مجبور به پیمان‌سپاری ارزی همچون صادرکنندگان سرزمین اصلی نباشند. می‌دانیم چنین اتفاقی ممکن نیست و فقط تکالیف مناطق آزاد زیاد می‌شود، نه حقوق‌شان. ولی شما در تلاش هستید مزیت‌های مناطق آزاد را احیاء کنید! اما امیدواریم تا اقدامات عاجل شما، مناطق آزاد به کمای عمیق فرو نروند.

مروری بر بی‌تعهدی‌های آبدای استان که بلای جان تشنه روستاهای جزیره قشم است:
رفع تنش آبی جزیره در راستای عمل به رسالت انسان دوستانه سازمان منطقه آزاد قشم

صفحه ۸ | پانزدهم خرداد

بررسی دلایل خارج شدن منطقه آزاد انزلی از محور کریدور شمال-جنوب:
هدررفت سرمایه‌های ملی در مجتمع بندری کاسپین منطقه آزاد انزلی

صفحه ۷ | پانزدهم خرداد

در دیدار مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش با رئیس سازمان هواپیمایی کشوری مطرح شد:
تقویت اقتصاد جزیره با افزایش پروازها به مقصد کیش در ایام تابستان

صفحه ۲ | پانزدهم خرداد

در دیدار مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش با رئیس سازمان هواپیمایی کشوری مطرح شد:

تقویت اقتصاد جزیره با افزایش پروازها به مقصد کیش در ایام تابستان

رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در دیدار با رئیس سازمان هواپیمایی کشوری، با هدف حمایت از بخش خصوصی، خواستار افزایش پروازها به مقصد کیش در تابستان سال جاری شد. براساس این گزارش، رحیم سرهنگی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش با محمد محمدی بخش رئیس سازمان هواپیمایی کشوری در تهران دیدار کرد و طی یک جلسه هم‌اندیشی، به منظور استفاده از ظرفیت‌های گردشگری کیش، رونق کسب و کارها و تقویت اقتصاد جزیره، همکاری ایران‌های مختلف و افزایش پرواز به مقصد کیش، خواستار انجام اقدامات لازم شد. همچنین در این جلسه، طرح توسعه زیرساخت‌های فرودگاهی کیش، پروژه‌های فرودگاهی اجرا شده و مراحل بعدی توسعه با همکاری سازمان منطقه آزاد کیش و سازمان هواپیمایی کشوری مورد بحث و بررسی قرار گرفت. گفتنی است، افزایش پروازهای بین‌المللی نیز از دیگر موضوعات مطرح شده در این جلسه هم‌اندیشی بود.

با حضور مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش صورت گرفت:

معارفه مشاور مدیرعامل و سرپرست جدید اداره کل حراست سازمان منطقه آزاد کیش

مسئولان و مدیران سازمان و همه اقشار جامعه کیش، نتایج مثبتی برای جزیره حاصل شود. مرتضی حیدری ضمن قدردانی از مجموعه حراست کل کشور و توجه ویژه به این حوزه در مناطق آزاد، از همکاری و فعالیت‌های خوب فرامرز صحرایی مدیرکل پیشین حراست سازمان منطقه آزاد کیش تشکر کرد.

در ادامه، سرپرست جدید اداره کل حراست سازمان منطقه آزاد کیش نیز در پایان این مراسم پس از دریافت حکم انتصاب خود گفت: مدیریت حراست سازمان، فراخور گستردگی فعالیت‌ها در موضوعات فرهنگی اجتماعی، گردشگری، سیاسی و امنیتی؛ نیازمند ساختاری منسجم و کامل است، که همکاری مدیران و مسئولان تمامی حوزه‌ها را می‌طلبد.

جعفر شیرزاده افزود: وظیفه حراست و پاسداری از ارکان نظام جمهوری اسلامی ایران در تمامی حوزه‌ها، جزو ماموریت‌های اصلی همه مسئولان کشور می‌باشد.

سرپرست جدید اداره کل حراست سازمان منطقه آزاد کیش در پایان خاطرنشان کرد: امیدوارم با حمایت مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش، به‌منظور جلب رضایت خداوند، مردم و نظام، در پیشبرد اهداف سازمان با سرعت و دقت بیشتری گام برداریم.

حراست، که وظیفه صیانت از سازمان و رصد مسائل و فرایندهای حساس را دارد، کمک مدیران و نظارت هوشمندانه همه‌جانبه برای رسیدن به اهداف کلان و راهبردی می‌تواند در تسهیل فعالیت‌ها موثر واقع شود.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش، از مدیران و مسئولان حوزه‌های مختلف مجموعه به‌ویژه فعالان حوزه حراست در سازمان و شرکت‌های تابعه خواست تا با مشاور مدیرعامل و سرپرست جدید اداره کل حراست همکاری لازم را داشته باشند.

رحیم سرهنگی همچنین از تلاش‌های فرامرز صحرایی در زمان تصدی این پست قدردانی کرد. حفظ ایمنی و سلامت جامعه اداری، رصد و جلوگیری از فساد در تمامی زمینه‌های اخلاقی و کاری، سعه‌صدر و رسیدگی به‌موقع به موضوعات، اجتناب از حب و بغض در تصمیم‌گیری‌ها همچنین صیانت از سازمان و کيان نظام مقدس جمهوری اسلامی از جمله مواردی بود که رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش در این مراسم بر آنها تأکید کرد.

همچنین، رئیس مرکز حراست دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در این آیین گفت: امید دارم حضور مدیرعامل جدید سازمان منطقه آزاد کیش منشا تحولات خوب باشد و با همکاری

«خیر در عاقبت امور» را یکی از نکات مهم قبل و بعد از قبول مسئولیت در جایگاه‌های مختلف عنوان کرد و گفت: تمام پست‌های سازمانی به عنوان امانتی است که باید برای حفظ آن تلاش کنیم، بنابراین هرچه مسئولیت‌ها بیشتر باشد، دغدغه برای حفظ این امانت نیز بیشتر خواهد بود. سرهنگی تصریح کرد: انسان بودن، موهبتی ارزشمند است که به عنوان امانت به انسان سپرده شده و فرصت خدمت برای هر شخصی فراهم نمی‌شود؛ بنابراین هر یک از ما باید به بهترین شکل ممکن و بدون وابستگی و دلبستگی به پست و جایگاه، از فرصت خدمت به مردم استفاده کنیم.

وی، جلوگیری از فساد در امور با حفظ کرامت انسانی را یکی از مهم‌ترین وظایف مدیریت حراست سازمان در کنار حفاظت از مجموعه برشمرد و اظهار داشت: در حوزه فعالیت مدیریت

حراست سازمان منطقه آزاد کیش برگزار شد. در جلسه‌ای با حضور رحیم سرهنگی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش، مرتضی حیدری رئیس مرکز حراست دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و جمعی از مدیران و معاونان سازمان؛ «جعفر شیرزاده» به عنوان «مشاور مدیرعامل و سرپرست جدید اداره کل حراست سازمان منطقه آزاد کیش» معرفی شد.

در جلسه‌ای با حضور رحیم سرهنگی رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد کیش، مرتضی حیدری رئیس مرکز حراست دبیرخانه شورایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و جمعی از مدیران و معاونان سازمان؛ «جعفر شیرزاده» به عنوان «مشاور مدیرعامل و سرپرست جدید اداره کل حراست سازمان منطقه آزاد کیش» معرفی شد. آیین تکریم مدیرکل پیشین حراست و معارفه مشاور مدیرعامل و سرپرست جدید اداره کل

معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش اظهار کرد:

لزوم ایجاد نمایشگاه‌های دائمی و بین‌المللی برای ارائه محصولات هنرمندان کیش

وزارت میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری و اتاق بازرگانی، از مهم‌ترین موارد مطرح شده از سوی مرتضی رضوانی‌کاشی معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش در این مراسم بود.

وی همچنین بر رونق نظام طراحی، بسته‌بندی، صادرات، برندینگ و بسترسازی برای آموزش‌های خاص در حوزه صنایع‌دستی کیش تأکید کرد. معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش در پایان با اشاره به اهمیت و جایگاه ارزنده هنرمندان خاطر نشان کرد: امید دارم که با تلاش و همکاری تمامی دست‌اندرکاران، در سال ۱۴۰۲ عملکرد این حوزه نسبت سال گذشته پیشرفت قابل‌توجهی داشته باشد.

ارائه تسهیلات کم‌بهره و بدون بهره به هنرمندان حوزه صنایع‌دستی با رایزنی سازمان منطقه آزاد کیش و حمایت وزارت میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری خبر داد.

رضوانی‌کاشی با بیان اینکه در حوزه صادرات نیز بستر برای فعالان صنایع‌دستی فراهم است، عنوان کرد: این جزیره با دارا بودن ۵۲ هتل فعال و بیش از ۵۰۰ هتل در حال ساخت و بالغ بر ۳۰۰ مرکز پذیرایی، می‌تواند مقصد خوبی برای ارائه صنایع‌دستی کیش، هم‌زمان و کشور باشد. وی تأکید کرد: وجود ۲۷ تنگ برند از جمله شهر تاریخی حریره با قدمت بیش از هزار سال در کیش نیز می‌تواند به عنوان ظرفیت‌های فرهنگی و اقتصادی قابل‌توجه، در امر فروش صنایع‌دستی به ما کمک کند تا پذیرای گردشگران خارجی از سراسر دنیا باشیم.

به گفته رضوانی‌کاشی؛ در حوزه زنان برنامه‌های بلندمدت، کوتاه‌مدت و میان‌مدت، برای هنرمندان علاقه‌مند به صنایع‌دستی در نظر گرفته شده است.

معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش در مراسم گرامیداشت روز جهانی صنایع‌دستی، بر لزوم توجه به صادرات صنایع‌دستی و ایجاد نمایشگاه‌های دائمی و بین‌المللی برای ارائه محصولات هنرمندان کیش و کشور تأکید کرد. مرتضی رضوانی‌کاشی در مراسم گرامیداشت روز جهانی صنایع‌دستی، ضمن قدردانی از فعالان و تلاشگران این حوزه گفت: با خلق ایده‌های نو در زمینه هنرهای سنتی و صنایع‌دستی، می‌توان به تولید ناخالص داخلی و توسعه کسب و کارها کمک کرد.

وی با تشریح اقدامات انجام شده به منظور ارتقاء و اعتلای صنایع‌دستی در سازمان منطقه آزاد کیش و وزارت میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری افزود: در کیش ظرفیت تلفیق صنایع‌دستی با جوامع محلی شامل آداب و رسوم، باورها و آیین‌های خاص وجود دارد. معاون گردشگری سازمان منطقه آزاد کیش در بخش دیگر سخنان خود، از تمهیدات لازم برای

با حضور رئیس کمیسیون بانوان اتاق تعاون کشور صورت پذیرفت:

تجلیل از ۲۰۰ هنرمند منتخب فعال در حوزه صنایع‌دستی جزیره کیش

اعلام آمادگی کرد.

رئیس کمیسیون بانوان اتاق تعاون کشور، ظرفیت موجود در کیش برای ارائه صنایع‌دستی را یک پل ارتباطی بین‌المللی و سکوی پرواز اقتصادی برشمرد.

استادرضایی همچنین از هدفگذاری صادراتی یک میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلاری بخش تعاون در حوزه گردشگری و صنایع‌دستی خبر داد و از به ثمر رسیدن طرح صادراتی با همکاری سازمان منطقه آزاد کیش در دولت سیزدهم ابراز امیدواری کرد. به گفته رئیس کمیسیون بانوان اتاق تعاون کشور؛ نخستین کنگره ملی «باور» در حوزه زنان با محوریت تعاون و هم‌افزایی، ۲۵ مرداد امسال به منظور دستیابی به اهداف توسعه بازرگانی صادرات، همراه با پل‌های تخصصی ملی و بین‌المللی برگزار می‌شود.

گفتنی است، در این مراسم، اجرای دو گروه موسیقی «مهر کیش» و «بومیان جزیره» به مناسبت روز جهانی صنایع‌دستی به روی صحنه رفت.

فعالیت‌های گروهی محسوب می‌شود. وی با تأکید بر نگاه ویژه سازمان منطقه آزاد کیش به هنرمندان بومی در رویدادها و نشست‌های حوزه صنایع‌دستی، برای ارائه مشاوره به بومیان کیش از سوی کمیسیون بانوان اتاق تعاون کشور

خاطره استادرضایی با برشمردن مزایای فعالیت‌های گروهی در قالب تعاونی‌ها همچنین ارتباط میان شبکه‌سازی و مسئولیت اجتماعی افزود: ایجاد یک شبکه توانمند در حوزه صنایع‌دستی و تسریع در مدیریت امور، از تاثیرات

مراسم گفت: در عرصه تجاری‌سازی اصناف و صنایع مختلف، اتاق‌های سه‌گانه تعاون، اصناف و بازرگانی به عنوان ظرفیت‌های غیردولتی، با نظارت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و همچنین وزارت صمت به عنوان بخش دولتی فعالیت می‌کنند.

به مناسبت روز جهانی صنایع‌دستی، از ۲۰۰ هنرمند فعال در حوزه صنایع‌دستی جزیره کیش با حضور رئیس کمیسیون بانوان اتاق تعاون کشور تقدیر شد. رئیس کمیسیون بانوان اتاق تعاون کشور در این

بررسی ظرفیت‌های مناطق آزاد در حوزه حفظ امنیت و گسترش تعاملات بین‌المللی کشور:

مناطق آزاد تجاری-صنعتی، مهم‌ترین ابزار جهت توسعه دیپلماسی اقتصادی ایران

گزارش:

مهرداد عالی

افزایش سهم کشورها از اقتصاد جهانی، جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی، توسعه پیوندهای راهبردی، گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و به‌ویژه همسایگان، استفاده از فناوری‌های جدید، استفاده از ظرفیت‌های علمی و تخصصی موجود در سطح بین‌المللی از عمده‌ترین اهداف احداث مناطق آزاد در کشورهای جهان می‌باشد.

تأسیس نهادهای مالی بین‌المللی، ایجاد مناطق و نواحی آزاد فرامرزی و بین‌مرزی با کشورهای هدف، کسب ارزش افزوده از بازار بانکینگ منطقه، بهره‌برداری حداکثری از بازار لجستیک منطقه‌ای، تشکیل زنجیره‌های تأمین منطقه‌ای با کشورهای هدف، جذب هدفمند سرمایه‌گذاران خارجی به منظور پایدارسازی روابط بین‌المللی، از جمله مهم‌ترین اهداف تأسیس مناطق آزاد در ایران است.

تعامل حداکثری اقتصادی با کشورهای همسایه در بخش‌های مختلف نفت، گاز و پتروشیمی، برق، آب و آبرسانی، کشاورزی، خدمات فنی-مهندسی، حمل‌ونقل، توسعه همکاری‌های مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با همسایگان، مالی و بانکی، دارو و تجهیزات پزشکی، گردشگری و رونق همکاری‌ها، از مهم‌ترین اهداف دیپلماسی اقتصادی ایران با کشورهای همسایه می‌باشد.

با توجه به موقعیت جغرافیایی کشور، بازار ۱۵ کشور همسایه در اطراف ما وجود دارد و اگر همسایه همسایگان را هم حساب کنیم، ۲۵کشور می‌شود که حجم تجارت این ۲۵کشور هزاران میلیارد دلار است. اگر حتی ۱۰درصد از حجم تجارت خارجی کشورهای منطقه با مزیت‌های اقتصاد ایران قابل تأمین باشد، قاعدتا باید امروز ما شاهد تجارت چند ده میلیاردی ایران با کشورهای همسایه می‌بودیم که متأسفانه نیستیم.

هفتاد درصد واردات یا صادرات ما با حدود ۶کشور انجام می‌شود؛ لذا به هر دلیلی اختلالی در روابط تجاری ما با یکی از کشورها به‌وجود آید، بخش بزرگی از تجارت خارجی خود را از دست خواهیم داد.

در کشور چین ۴۵درصد صادرات، بیش از ۶۷درصد تولیدات صنعتی و بیش از ۳۰درصد سرمایه‌گذاری کل کشور در مناطق آزاد انجام می‌شود. در کشور مالزی بیش از ۳۰درصد صادرات کل کشور از طریق منطقه آزاد پنانگ و ۷۲درصد سرمایه‌گذاری خارجی در مناطق آزاد این کشور صورت گرفته است. در هند نیز بیش از ۳۰درصد صادرات این کشور از مناطق آزاد بوده است.

امروز ۱۷منطقه آزاد تجاری-صنعتی فعال در ایران وجود دارد که حدود ۲۰کشور به عنوان کشورهای هدف و همسایه برای این هفت منطقه در اسناد راهبردی توسعه آنها تعریف شده‌است.

عمده‌ترین مزیت مناطق آزاد ایران موقعیت‌های سوق‌الجیشی، ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک آنها در ایجاد بسترهای همکاری‌های ملی و فراملی با کشورهای منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای است.

به هر کدام از پاراگراف‌های بالا نگاه تاملی داشته باشیم، متوجه خواهیم شد که درحال حاضر بهره‌برداری مناسبی از این همه ظرفیت اقتصادی کشور به‌ویژه در ارتباط با مناطق آزاد، در چارچوب یک دیپلماسی فعال، منضبط و هدفمند انجام نمی‌گیرد؛ درحالی که تغییر فاز دیپلماسی اقتصادی کشور به سمت کنش‌گرایی هوشمند، متوازن، هدفمند و تلاش مستمر برای تحقق اهداف و منافع ملی مشروع کشورمان با تعامل حداکثری با همسایگان، جزو اهداف و ادعاهای وزارت امورخارجه در طول دوران‌های مختلف می‌باشد. در دولت آقای رئیسی این موضوع اهمیت مضاعفی می‌یابد؛ چراکه بارها عنوان شده است که تعامل حسنه و همکاری گسترده با همسایگان، به‌عنوان نقطه مرکزی سیاست خارجی دولت سیزدهم است.

اما این‌که چه دلیلی وجود دارد که کشور ما در دیپلماسی اقتصادی با کشورهای همسایه و غیر آن، موقعیت‌های قابل‌توجهی نداشته و یا چرا کشورمان از ظرفیت‌های مناطق آزاد ایران در قالب دیپلماسی اقتصادی با کشورهای هدف این مناطق نتوانسته بهره‌برداری مناسبی نماید، دلایل مختلفی دارد که ذکر همه آنها، حکایت صدم‌ناگه است؛ ولی به چند مورد مهم آن به شرح ذیل می‌توان اشاره نمود:

–اولویت‌نداشتن مناسبات اقتصادی به اندازه مناسبات سیاسی–
امنیّت در سیاست خارجی کشور، امروز جمهوری اسلامی ایران در کل دنیا بیش از دوهزار کار دیپلماتیک دارد که از این تعداد، درصد بسیار ناچیزی دارای تخصص و تحصیلات اقتصادی هستند. این موضوع به‌خوبی مشخص می‌کند که اقتصاد و روابط اقتصادی ایران کمترین اهمیت در دستگاه سیاست خارجی ایران است. در ارتباط با این موضوع و اهمیت اقتصاد و توسعه اقتصادی همچنین برخی از تحلیلگران عقیده دارند که به‌واسطه حل نشدن معمای امنیّت در جمهوری اسلامی و مناقشات جاری ایدئولوژیک ایران با قطب اصلی قدرت جهانی و نیز پیگیری اهداف منطقه‌ای و اعمال تحریک‌های اقتصادی شدید از سوی آمریکا باعث شده است که در صورت استمرار موضوع پرونده هسته‌ای ایران و ایدئولوژیک را در اولویت راهبردهای دستگاه سیاست خارجی کشور قرار دهند. همچنین استمرار موضوع پرونده هسته‌ای ایران و ایدئولوژیک را در اولویت راهبردهای دستگاه سیاست خارجی است حتی کشورهای همسایه نیز در پیگیری روابط اقتصادی مستمر با ایران محتاط باشند.

◆ نبود اجماع داخلی در تعیین اولویت‌های سیاست خارجی و حرکت آونگی کشور در دو جهت شرق-غرب باعث شده است بسیاری از فرصت‌های اقتصادی ایران برای پیگیری روابط اقتصادی تعریف شده و هدفمند اقتصادی از دست

برود. این موضوع در کنار تحريم‌های اقتصادی باعث گريده است شرکای اقتصادی ایران به صورت فصرلی عوض شوند. درواقع به دليل نبود استراتژی منسجم و کارآمد در حوزه روابط اقتصادی خارجي، موجب شده سياستگذاران ایرانی در دولت‌های مختلف به تناسب شماره‌های غرب و شرق گرايان، اولويت‌بندي ارائه فرصت‌های اقتصادی برای ایجاد همکاری‌های مشترک و نیز پيدا کردن شرکای اقتصادی را به صورت متناوب عوض کنند. شاهد این مثال عدم توجه دولت یازدهم و دوازدهم به پیشنهادت همکاری کشور چین به جهت ارجحیت توسعه همکاری‌های اقتصادی با کشورهای غربی در این دولت می‌باشد. در دولت سیزدهم نیز با استمرار تحريم‌های اقتصادی بیم آن می‌رود سياست شرق‌گرایی دولت رئیسی هم نتواند به اهداف تعريف شده دست يابد.

◆ در پیگیری روابط اقتصادی با همسایگان، ایران نتوانسته است به بلوک‌بندی‌های اقتصادی منطقه‌ای ورود کند؛ درحالی که در طی سده‌های گذشته خصوصا پس از فروپاشی شوروی، همکاری‌های منطقه‌ای جزو موفق‌ترین مدل‌های توسعه روابط اقتصادی کشورها بوده است. ایجاد روابط دوجانبه، بدون توجه به ظرفیت‌های موجود در روابط چندجانبه یا منطقه‌ای باعث شده است اهداف مدنظر در حوزه روابط اقتصادی مطلوب حاصل نشود. بعد از انقلاب علاوه بر تجربه ناموفق بلوک اقتصادی اگو، متحدانه اقتصادی اوراسیا و سازمان همکاری شانگهای، مهم‌ترین بلوک‌های اقتصادی است که ایران در آن وارد شده است.

◆ در دنیاى امروز، پیگیری سياست خارجي صرف همسايگی دوجانبه بدون داشتن مبنای ژئوپلیتیکی، نبود چارچوب منسجم در سياست خارجي و پیوند نخوردن ظرفیت ژئوپلیتیک به فرصت‌های ژئواکونومیک، موفق نمی‌باشد؛ چراکه الگوی روابط بین‌کشوری به دليل برهم خوردن موازنه‌های قدرت در نظام بین‌الملل الگوی همکاری-قابت است. به عقیده برخی از کارشناسان مسائل بین‌المللی، در شرایط نوین جهانی، باید ثقل ایران در تحولات ژئوپلیتیکی منطقه بالا رفته و توان پیوند زدن ظرفیت ژئوپلیتیکی منطقه‌ای به فرصت‌های ژئواکونومیک نیز افزایش یابد. تنها در این صورت است که هم در سطح منطقه‌ای و هم در سطح بین‌المللی مطلوبیت‌های همکاری با ایران موردتوجه کشورهای همسایه و دیگر کشورها قرار خواهد گرفت. به همین جهت اسرائیل در تلاش است با خروج امریکا از اروپامیانه با ایجاد پوستار ژئوپلیتیک- ژئواکونومیک و از طریق اتصال شبکه ژئواکونومیک بزرگ غرب آسیا به اروپا با محوریت بندر حیفا، به‌عنوان هاب انرژی منطقه تبدیل شود. در این راستا پیمان ابراهیم هم معنا پیدا می‌کند. هدف اسرائیلی‌ها این است که چنین مسئله‌ای را تداعی کنند که ثقل تجارت جهانی نباید منحصرًا از طریق سوئز صورت بگیرد. بنابراین به‌دنبال ایجاد کانال از طریق ایلات به عسقلان یا حیفا و شکل دادن به یک کریدور موازی در کنار کانال می‌باشند.

این سياست رژيم ترسناک قدس درحالی اجرا می‌شود که ایران همچنان بر اهميت ترسناک هرمز و کریدور ژئوپلیتیک دریایی آن در امتداد تنگه باب‌المندب به کانال سوئز بافشاری می‌کند و این موضوع لاجرم باید از سوی قاهره خنثا اهميت شمرده شود. اما ایران باید در شرایط امروز بین‌المللی و خصوصا بعد از جنگ اکراین، سهم خود را از کریدورهای منطقه‌ای دریافت کند، چه در مناقشه قره‌باغ، یعنی لاجین و زنگزور و چه محور شمال-جنوب و شرق-غرب از طریق تسريع در راه‌اندازی کریدور تهران-بغداد-دشمن که توسعه اقتصادی، ایجاد امنيت و ثبات پایدار سرزمینی دست يابد.

◆ در ارتباط با مناطق آزاد در ایران بعد از گذشت سده‌ده از فعالیت آنها و با وجود صراحت موجود در قانون مناطق آزاد و اسناد راهبردی نظام، هنوز اجماع اصولی در مورد ماموریت کارکردهای راهبردی آنها به صورت عملیاتی و واقعی صورت گرفته و همچنان در میان نهادهای دست‌اندرکار دیپلماسی اقتصادی ایران، مناطق آزاد کمترین جایگاهی ندارند حتی در کمیسیون‌های مشترک اقتصادی ایران با کشورهای همسایه که قاعدتا باید مناطق آزاد یکی از مهم‌ترین اعضای هیات ایرانی حاضر در مذاکره و جلسات این کمیسیون‌ها لحاظ شوند، ما شاهد حضور جدی آنها نیستیم. فلذا مناطق آزاد با وجود دارا بودن موقعیت جغرافیایی ویژه و موثر در پیوندهای اقتصادی و ارتباطی ایران با کشورهای همسایه، به جهت نبود اجماع عملیاتی در داخل کشور نسبت به نقش و جایگاه مناطق آزاد در سياست خارجي منطقه ای ایران، نتوانسته‌اند ظرفیت‌های ژئوپلیتیک خود را به فرصت‌های ژئواکونومیک ترجمه کنند.

◆ مناطق آزاد در طی دوران حيات خود بدون داشتن سهمی از بودجه عمرانی مملکت و تکالیف ملاک‌بندی قانون در مورد ایجاد عمران و آبادانی منطقه‌ای برعهده آنها گذاشته بود، مجبور شده‌اند علاوه‌بر تحمل فشار شدید تأمین منابع سرمایه‌گذاری‌های عمرانی از طریق توجه به واردات کالای وارداتی بازرگانی-مسافری و فروش زمین‌های دولتی، خود را به فعالیت‌های درون‌سرزمینی و پاسخ‌دهی به نیازهای منطقه‌ای محدود نمایند و در مدیریت عالی این مناطق، پرداختن به مسائل خارجي و مخصوصا توسعه روابط اقتصادی با کشورهای هدف و همسایه، به امری تشریفاتی و بی‌اهمیت تبدیل شود؛ درحالی که همان‌طور که در استراتژی اقتصاد مقاومتی عنوان شده است مناطق آزاد ایران باید با ماموریت توسعه حوزه عمل خود، اهدافی مانند جذب سرمایه‌گذاری خارجی، صادرات کالا، واردات تکنولوژی و… را براساس اصل درون‌زایی و برونگرایی دنبال می‌کردند.

◆ در وجود برخورداری مناطق آزاد از مزیت موقعیت جغرافیایی

خاص و ظرفیت‌های اقتصادی متنوع در راستای تولید، صادرات و افزایش مرادادات اقتصادی با کشورهای هدف و همسایه، متأسفانه دخالت‌های نابه‌جای دستگاه‌های غیرمسئول در کار مدیریت مناطق آزاد،عدم‌توجه به اصل صادراتمحوری در سرمایه‌گذاری‌های تولیدی، مشخص نبودن اولویت‌های سرمایه‌گذاری صادراتمحور، باعث شده عمده سرمایه‌گذاری‌های جذب شده داخلی و خارجي در مناطق آزاد ایران با هدف‌گذاری بازار مصرف داخلی انجام گیرد؛ فلذا این مناطق نتوانسته‌اند به بستری برای همکاری‌های مشترک اقتصادی با کشورهای همسایه تبدیل گردند.

با عنایت به نکات پیش‌گفته، چنین نتیجه‌گیری می‌شود که با توجه به اهداف ذکر شده در اسناد راهبردی مناطق آزاد ایران، موقعیت‌های ژئوپلیتیک این مناطق در مفاصل ارتباطی ایران با کشورهای همسایه و هدف؛ این مناطق می‌توانند به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای پیشبرد دیپلماسی اقتصادی منطقه‌ای ایران یا بلوک‌های اقتصادی منطقه‌ای و بین‌المللی عمل نمایند.

همچنین مناطق آزاد، این ظرفیت را دارند که در سياست خارجي ایران، با تبدیل ظرفیت ژئوپلیتیک به مزیت ژئواکونومیک، علاوه‌بر ایجاد بسترهای مناسب جهت توسعه اقتصادی ایران، باعث افزایش همکاری‌های اقتصادی بین‌المللی ایران و ارتقای امنيت ملی کشور گردند.

فلذا در این راستا لازم می‌نماید مراکز تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کشور با رسیدن به اجماع داخلی در مورد ظرفیت‌ها و ماموریت‌های فراملی مناطق آزاد، آنها را به عنوان بازگرانی اقتصادی سياست خارجي و دیپلماسی اقتصادی کشور به رسمیت شناخته و زمینه فعالیت آنها را در راستای اقتصادی مقاومتی و منطبق درون‌زایی و برونگرایی فراهم نمایند.

جهت فرصت‌هایی را در مناطق آزاد در مسیر توسعه‌گرایی از دست داده و می‌دهیم؟

در ادبیات روابط بین‌الملل منطقه‌های مغلوب به بن‌بایه‌های جغرافیایی و قربات‌های سرزمینی است که براساس آن به جبر همسایگی، کشورها سازوکارهای بهره‌برداری از این فرصت به منظور توسعه همکاری‌های میان منطقه‌ای؛ الگوهای منطقه‌گرایی را در دستورکار قرار می‌دهند. در این میان دو راهبرد همگرایی و همکاری‌های منطقه‌ای در راستای تأمین منافع با طرفین همگرا برای همه ذی‌نفعان از دهه نود قرن بیستم تاکنون جهت تبدیل چالش‌های جهانی شدن به فرصت و در نهایت ایجاد فرصت‌ها و مزیت‌های جدید برای منافع ملی کشور متبوع، از مهم‌ترین اولویت‌های راهبردی منطقه‌های کشورهای قرار لحاظ شده است.

اگر همگرایی منطقه‌ای با تقدم هدف‌های استراتژیک سیاسی و امنیتی مورد توجه باشد، در همکاری منطقه‌ای غلبه با اهداف اقتصادی است. البته لزوما این دو رویکرد در تباین با یکدیگر نبوده، بلکه می‌توانند همپوشانی و یا مقدمه‌ای برای دستیابی به رویکرد دیگر را نیز به همراه داشته باشند. به این معنی که همکاری منطقه‌ای در قالب توافق‌نامه‌های اقتصادی-تجاری مشخص منجر به همگرایی منطقه‌ای جهت نیل به اهداف خاص سیاسی گردد.

درخصوص کارویژه اصلی دو رویکرد سياست خارجي مورد اشاره، باید متوجه تغییر و تحولات ناشی از جهانی شدن و فرپاشی نظام دو قطبی و به تبع آن منازعه میان یکجانبه‌گرایی و تک‌قطبی دین نظام روابط بین‌الملل از منظر امریکا، با رژیم‌های منطقه‌ای همچون جنبش عدم‌تعهد، اتحادیه اروپا، آس‌ان، اوراسیا، سازمان همکاری شانگهای، اوپک و سایر نهادهای سازمان‌های همکاری منطقه‌ای یا بین‌المللی بود. درواقع با فروپاشی شوروی و در دوران جهانی شدن روابط و مناسبات اقتصادی (تولیدی و تجاری) و ارتباطات (از قبیل سخت‌افزارهایی همچون هوابیما و کشتی تا شبکه‌های خبری ماهواره‌ای پخش زنده رویدادها، تلفن‌های همراه و شبکه‌های اجتماعی) بر اهمیت همکاری‌های منطقه‌ای میان کشورهای همجوار یا همسو به منظور تشکیل بلوک‌های اقتصادی افزوده شد؛ چراکه کشورها به تجربه دریافته‌اند که مهم‌ترین سازوکار جلوگیری از فروپاشی اقتصاد و کسب و کارها در مقابل یکی از مهم‌ترین نماندهای جهانی شدن یعنی روند رو به رشد شرکت‌ها و برندهای بین‌المللی تولید و تجارت و نهادهای بین‌المللی منطقه‌ای میان کشورهای مختلف؛ این‌بین‌المللی‌سازی

و منطقه‌ای ساختن فرآیندهای تولیدی و مرابده اقتصادی خود است تا از رهگذر کاهش هزینه‌های تولید و تولید براساس ارزش افزوده، تجاری‌سازی تولیدات رقابت‌پذیر جهت عرضه در بازارهای فرامنطقه‌ای را به منافع خود پیوند زنند. این هم‌پیوندی نه تنها زمینه رونق فضای کسب و کار را فراهم می‌کند، بلکه از قیل تممیم همکاری‌ها فنی و اقتصادی، زمینه تقویت اشتراکات فرهنگی و اجتماعی در نهایت سیاسی و امنیتی میان کشورهای یک منطقه پدید می‌آید.

مهم‌ترین بنیان عملیاتی‌سازی این راهبرد در سطح جهانی، مناطق آزاد تجاری-صنعتی ملی یا ایجاد مناطق آزاد میان دو و چند کشور می‌باشد؛ چراکه در مسیر تجاری‌سازی تولیدات و جریان‌های خدماتی مختلف از سوی کشورها با رژیم‌های حقوقی و سرمایه‌گذاری، فرهنگ و آیین حکومتاری متفاوت، تقاطع جغرافیایی محدود در نواحی مرزی با کشورهای همسایه که قابلیت نظارت و کنترل بیشتری را برای حکومت مرکزی ایجاد می‌کند، در اولویت تره‌نگ همکاری منطقه‌ای قرار دارد. البته در سطح جهان ابتدا نقشه‌راه، طرح سرمایه‌گذاری یا طرح جامع و راهبردی منطقه آزاد با تعیین قانون و مقررات لازم‌الاجرا، در اولویت قرار می‌گیرد. در مرحله بعد زیرساخت‌ها و امکانات اولیه هرگونه فعالیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری از سوی دولت طی یک بازه زمانی سه تا پنج‌ساله ایجاد می‌شوند تا در نهایت به صورت رسمی یک محدوده جغرافیایی به عنوان منطقه آزاد معرفی شوند.

وضعیت منطقه‌گرایی ایران ظرف چهاردهه اخیر چگونه بوده است؟

جمهوری اسلامی ایران بعد از پایان جنگ تحمیلی، سودای تنش‌زدایی از روابط و مناسبات خود با کشورهای همسایه را داشت و در عین حال همچون جمهوری خلق چین و رئیس وقت آن یعنی دنک شیائینگ؛ رئیس‌جمهور آن زمان ایران مرحوم هاشمی رفسنجانی، ایده جذب ایرانیان ساکن اروپا و امریکا را به منظور زمینه‌سازی جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی عملیاتی نمود (گرچه در عمل چندان موفق نبود) و مناطق آزاد نسبل اول ایران (کیش)، قشم و چابهار) یکی از مهم‌ترین عرصه‌های دستیابی به این راهبرد بود.

اما از زمان آغاز موج جدید تحريم‌های امریکا که ابتدا با هدف کاهش قدرت ماور در مسیر توسعه اقتصادی و در ادامه محدودیت‌ها و به صفر رساندن هرگونه همکاری اقتصادی با جمهوری اسلامی ایران تمام مناسبات کشورمان تحت‌الشعاع جلوگیری از منطقه‌گرایی استراتژیک ایران در سطح منطقه با نیروهای معارض منطقه‌ای و تحريم‌های هم‌جانبه‌ناشی از تلاش ایران به منظور توسعه علوم و فنون هسته‌ای بود. این موضوع در مدل تصمیم‌گیری‌های دولت‌ها و مجالس مختلف بیش از دودهده اخیر نیز قابل مشاهده است که رفتارها و تصمیم‌گیری‌های آنها تابعی از روند رویه رشد تحريم‌ها و واکنشی به آن بود؛ این امر بیشترین ضربه را به مناطق آزاد ایران وارد کرد. این برنامه‌های تقنینی اقتصادی که علی‌رغم ادعای بومی‌سازی کردن و اسلامی بودن، نظرات التقاطی متشکل از مفاهیم اسلامی، نئولیبرال و سوسیال دموکرات و یا دولت رفاه بود که متأسفانه در تمام عرصه‌های اقتصادی و فضای کسب و کار کشور اثرات سوء خود را برجای گذاشت که حاصل آن را این روزها همه ما تجربه می‌کنیم.

از سوی دیگر تغییر اولویت همکاری منطقه‌ای ایران با اروپا یا کشورهای منطقه و چین و روسیه از دهه هشتاد تاکنون باعث تغییر جایگاه مناطق آزاد در مدل همکاری‌های منطقه‌ای ایران شد؛ اما زمانی که ایران از برجام فرجامی ندید و رویکرد منطقه‌گرایی و حضور در اتحادیه‌های اقتصادی، سیاسی-امنیتی کشورهای اوراسیا و شرق را در دستورکار قرار داد، مناطق آزاد ایران در ارزیابی‌های کلان کشور دگر باره متجبل شدند.

مناطق آزاد ایران از چه ظرفیت‌های در همکاری‌های منطقه‌ای برخوردار می‌باشند؟

از جنوب شرق یعنی چابهار شروع می‌کنیم که یکی از نقطه فوق استراتژیک جهانی است که موقعیت برتری به ایران در دریای عمان و اقیانوس هند در جریان منازعات خود با امریکا و کشورهای حوزه خلیج‌فارس عطا می‌کند و اساسا آلترناتیو بازی‌های ایران در منطقه محسوب می‌شود. البته این منطقه

بررسی ظرفیت‌های مناطق آزاد در حوزه حفظ امنیت و گسترش تعاملات بین‌المللی کشور:

مناطق آزاد تجاری-صنعتی، مهم‌ترین ابزار جهت توسعه دیپلماسی اقتصادی ایران

علاوه‌بر ظرفیت‌های متعددی که برای افغانستان و کشورهای محصور در خشکی آسیای میانه، مبادی ورودی-خروجی کریدور شمال-جنوب‌است، مسیری که دو قدرت نوظهور اقتصاد جهانی در مقابل امریکا و چین، یعنی هند و روسیه را به یکدیگر متصل می‌کند و از قابلیت ترانزیت کالاهای جنوب و جنوب شرق آسیا با اوراسیا، شمال و شرق اروپا نیز برخوردار می‌باشد. (مصداق این امر را می‌توان به طرح توسعه سواحل مکران عنوان کرد که به دستور مقام معظم رهبری درحال انجام است.)

منطقه آزاد قشم درک کردن مهم‌ترین تنگه آبراه بین‌المللی جهان یعنی هرمز واقع شده و علاوه‌بر بحث‌های امنیتی-نظامی، از منظر اقتصادی در زمینه‌های بانکرینگ و مناسبات کشورهای حاشیه دریای خزر با حوزه عرب خلیج‌فارس می‌تواند ایفا نقش نماید.

منطقه می‌تواند در قالب دروازه ورود سرمایه‌گذاران کویتی اصلی‌ترین مامن و مرکز حضور سرمایه‌گذاران خارجی در ایران به حساب می‌آید و در حوزه ارتباطی با کشورهای حوزه خلیج‌فارس برای کشورمان و کشورهای اوراسیا، قفقاز و آسیای میانه دارای مزیت قابل توجهی است.

اروند همین نقش را در ارتباط با کشورهای عراق و کویت دارا می‌باشد، با این تفاوت که علی‌رغم غلبه صغه امنیتی، این منطقه می‌تواند در قالب دروازه ورود سرمایه‌گذاران کویتی عمل کند؛ کویتی که دارای باثبات‌ترین اقتصاد و قوی‌ترین پول جهان است.

ماکو دروازه ایران به اروپا و برعکس می‌باشد، بزرگترین منطقه آزاد ایران می‌تواند در ارتباط با ترانزیت کالای از چین و شرق دریای خزر به کردستان عراق و مسیر سوریه نیز ایفای نقش نماید. ارس بر پیشانی قفقاز قرار گرفته و در توسعه مناسبات با این منطقه حساس می‌تواند نقش محوری داشته باشد. این منطقه می‌تواند در نقطه ترانزیت کالاهای کشورهای جنوبی خلیج‌فارس به قفقاز و شرق دریای سیاه ایفای نقش کند. و انزلی منطقه‌ای که نقطه دیگر ورودی-خروجی کریدور دریای خزر، کشورهای اوراسیا و حوزه دریای خزر به همراه کریدور جدید چین با کشورهای غرب آسیا، از ظرفیت قابل‌توجهی برخوردار است.

همه مناطق فوق از مزیت‌های قانونی، قربات‌های فرهنگی-قومی و عقبه قوی در استان خود و استان‌های همجوار برخوردار می‌باشند و جمهوری اسلامی ایران به‌ویژه در حوزه‌های وزارت امورخارجه، صحت و اقتصاد می‌توانند با این مناطق هشتگانه موجود و هفت منطقه جدید، تراپوید اتصال منافع تجاری، تأمین کالاهای اساسی و مواد اولیه کشاورزی همسایه و فرامنطقه‌ای به مزیت‌های ژئواستراتژیک و ژئواکونومی ایران و رژیم سرمایه‌گذارانی را یعنی مناطق آزاد را تشکیل دهند، اما زهی خیال باطل که ظرف یک‌دهه گذشته اراده‌ای در مانده‌ام مجلس شورای اسلامی و ارکان اقتصادی دولت، تحدید و حذف مناطق آزاد از فرصت‌ها و مزیت‌های منطقه‌ای اقتصاد همکاری منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران را وجه همت خود قرار داده‌اند. با رویکردهای مجالس دهم و یازدهم و دولت‌های دوازدهم و سیزدهم، سخن گفتن از مناطق آزاد و فرصت‌های آن باید مغلوب به قید گذشته باشد و در این میان تعدد قوانین، دستگاه‌های ناظر در مناطق آزاد مهم‌ترین دستاوردهای دخالت دولت‌ها و مجالس مختلف در حوزه مناطق آزاد است که این امر منجر به مشروعیت‌زدایی از قانون و عدم اعتماد به قانون و دستگاه مجری یا ناظر آن در حاکم در محدوده مناطق آزاد تجاری-صنعتی ایران شده و همین امر برای تحلیل‌های سرمایه‌گذاران بین‌المللی نیز موردتوجه قرار می‌گیرد. چرا در شرایط کنونی اعمال محدودیت‌های مضاعف علیه قانون و مقررات مناطق آزاد و موجودیت این مناطق اثرات مخربی بر سیاست خارجی و حتی امنیّت منطقه‌ای ایران برجای خواهد گذاشت؟ شرایط سال‌های اخیر حاکی از تشکیل کنسرتی از نوازندگان به رهبری رژیم صهیونیستی و هموزای کشورهای عرب منطقه‌است که براساس تغییر مدل حضور و مداخله مستقیم امریکا در تمام نزاعات منطقه‌ای، قدرت‌های منطقه‌ای خاورمیانه را در مقابل یکدیگر صف‌آرایی می‌کند و متأسفانه نقطه اتحاد و اتفاق‌نظر اکثر این کشورها در قالب پروژه ایران‌هراسی غرب و حتی شرق؛ علیه منافع دولت و ملت ایران است.

در مسیر بهره‌برداری از رژیم‌های سرمایه‌گذاری و فرصت همکاری‌های منطقه مناطق آزاد چه باید کرد؟

ایجاد شهرک‌های صنعتی مشترک با کشورهای همسایه یا اختصاص تقاطع از شهرک‌های صنعتی مناطق آزاد به شرکت‌های کشورهای منطقه؛ تشکیل شرکت‌های سرمایه‌گذاری مشترک؛ ایجاد مناطق آزاد مشترک در جوار مناطق آزاد سرزمینی با کشورهای همسایه؛ بهره‌برداری از ظرفیت و مزیت ترانزیتی کشور با تکیه بر تقارن مناطق آزاد با کریدورهای بین‌المللی عبوری از کشورمان.

چرا مناطق آزاد از مزیت ویژه نسبت به نقاط سرزمین اصلی برخوردار می‌باشند؟

مزیت‌های قانونی، تجربه فعالیت سده‌های، اشتراکات قومی-منطقی و فرهنگی با ساکنین آن سوی مرز، قرار گرفتن در محل تلاقی کریدورهای بین‌المللی، محدوده جغرافیایی قابل نظارت و پایش از سوی دستگاه‌های نظارتی و امنیتی کشور، اکثر آنها از قطب‌های جمعیتی، صنعتی و سیاسی کشور دور می‌باشند و مباحث مرتبط بر پدافند غیرعامل.

مدیریت بومی، عرصه اجرای واقعی و عملی مدل کشورداری بدون نفت می‌باشند، یعنی ما همکاری‌های اقتصادی، منابع درآمدی دولت و مدل برنامه‌ریزی اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و به‌ویژه مناسبات سیاسی خود را بر رات نفث قرار نداده و نمی‌دهیم و این همان راهبرد موردنظر مقام معظم رهبری است.

وزیر امور اقتصادی و دارایی در نشست با فعالان اقتصادی ارس اظهار کرد:

از ۲۸ دیپهشت‌ماه سالجاری، هیچ‌گونه بخشنامه‌ای برای فعالین اقتصادی لازم‌الاجرا نخواهد بود!

منبع درآمدی نباید چشمداشتی به مالیات سرمایه‌گذاران داشته باشد.

خاندوزی افزود: از ۲۸دیپهشت‌ماه سالجاری هیچ‌گونه بخشنامه، دستورالعمل و آیین‌نامه‌ای برای فعالین اقتصادی لازم‌الاجرا نخواهد بود، مگر اینکه در درگاه هیات قوانین و مقررات درج گردد، و باید یک هفته قبل‌تر به اطلاع اتاق‌ها، انجمن‌ها و اتحادیه‌های اقتصادی برسد.

وزیر امور اقتصادی و دارایی در پایان با اشاره به تخصیص ارزی نسبت به واردات اظهار داشت: ترجیح سیاستگذار این است که در منطقه آزاد باید حداقل به قدر نیاز وارداتی خودش ارز تولید کند و تراز تجاری ارزی کشور را مثبت نماید.

جاذبیت‌های قانونی مناطق آزاد کمرنگ‌تر شده و سعی داریم رویکرد سال۱۴۰۲ تعادل باشد، به‌طوری‌که نه رویکرد رهاسازی باشد که مناطق را تبدیل به پایگاه‌های واردات کالا به‌جای پایگاه‌های تولید و صادرات نماید، و نه آنقدر سختگیری صورت گیرد که باسما فعالیت اقتصادی، سرمایه‌گذاری در سرزمین اصلی را به سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد ترجیح دهد.

وی، از تلاش برای احیاء جاذبیت‌های مناطق آزاد خبر داد و اذعان نمود: می‌خواهیم در عمل معافیت مالیاتی و گمرکی را محقق سازیم و در عین حال تمامی ضوابط نظارتی هم رخ دهد. شرط برخورداری از معافیت مالیاتی، تکمیل اظهارنامه مالیاتی خواهد بود و هیچ دستگاهی به‌عنوان

وزیر امور اقتصادی و دارایی در نشست با مدیران و فعالین اقتصادی منطقه آزاد ارس با اشاره به موضوع ماده۶۵قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و تقویض اختیارات به مناطق آزاد، تاکید کرد: هر مقامی که در مناطق آزاد حضور دارد، باید با هماهنگی مدیرعامل منطقه آزاد عمل کند که نتیجه این موضوع تسهیل و کاهش بروکراسی اداری خواهد شد و از رئیس‌جمهور درخواست کرده‌ایم دستگاه‌هایی که همکاری‌های لازم با مناطق آزاد را انجام نمی‌دهند، به‌عنوان تخلف تلقی کرده و برخورداری لازم با دستگاه مربوطه صورت پذیرد. سیداحسان خاندوزی ادامه داد: وقتی از تسهیل تولید صحبت می‌کنیم، این موضوع به معنای بی‌قاعدگی نیست، در دهه گذشته بسیاری از

گزارش،

علجه استواندی

لیحه ایجاد مناطق آزاد جدید که در سال۱۳۹۵ در مجلس شورای اسلامی طرح گردیده بود؛ بالاخره در ۱۵دیپهشتماه سال ۱۴۰۰ و پس از کش و قوس‌های فراوان میان مجلس و شورای نگهبان، ایجاد مناطق آزاد اینجه‌برون، مه‌ران، اردبیل، سیستان، بانه-مرویان، بوشهر و قصرشیرین، مورد تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام قرار گرفت و بیش از دوسال است که در ابتدای مسیر راه‌اندازی و فعالیت قرار گرفته‌اند. هرچند در این مدت ۲ساله با تلاش و مهارست مدیران اجرایی مناطق آزاد جدید و حمایت‌های حقوقی مناطق آزاد مین؛ تنها آسانمانه این مناطق مورد تصویب قرار گرفته و هنوز تکلیف طرح توسعه و منابع مالی ایجاد زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری و عمرانی هفت منطقه آزاد جدید ایران مشخص نیست؟!

دبیر پیشین شوراییالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در جهت حمایت از ایجاد و توسعه زیرساخت‌های مناطق آزاد جدید، دو ساروکار ارائه داده بود که هر دو روش از سوی مجلس شورای اسلامی رد شد. روش و سازوکار اول مقررات مالی و همچنین فروش نفت و مناطق آزاد (تجارت نفت) و تأمین مالی مناطق آزاد جدید از سوی این طبقه که در بودجه سال۱۴۰۱ پیشنهاده شده بود، اما از سوی کمیسیون تلفیق بودجه رد شد و روش دوم تأمین مالی از طرف مناطق آزاد معین (مناطق آزاد فعال قلمی) هر منطقه آزاد جدید بود. این روش با وجود عدم‌ایید از طرف مجلس و شخص رئیس مجلس شورای اسلامی، طی دوسال گذشته درواقع امر اجرایی شده است و عمده هزینه‌های موردنیاز مناطق آزاد جدید، توسط مناطق آزاد معین تأمین شده است.
مناطق آزاد معین شامل مناطق آزاد جدید که در لحاظ قانن و هم مدیریت و منابع مالی در طول ۲۳سال گذشته به قانن و در وضعیت قلمی، بلاکلاکلی مناطق آزاد جدید هم در لحاظ قانن و هم مدیریت و منابع مالی از طرف دولت بوده است. جهت صورت اصولی رفع نشده است. روند تأیید آساننامه آنها بیش از یک‌سال طول کشیده است و تدوین طرح جامع آنها در مراحل ابتدایی قرار دارد. منابع مالی این مناطق هم متکی به لطف و عنایت مناطق آزاد معین می‌باشد.

این مسائل و اهمیت اطلاع از آخرین وضعیت راه‌اندازی مناطق آزاد جدید، ما را بر آن داشته که در گزارش حاضر، از طریق صاحبان تانی چند از مدیران اجرایی مناطق آزاد جدید، به بررسی شرایط کنونی این مناطق، اقدامات انجام یافته و مشکلات موجود بپردازیم.
بقیبتنا منطقه آزاد نسل سوم ایران هنوز به دلیل کندی کار، خوشبینانه قضایی برپانداختن طرحی نو در عرصه مدیریت توسعه مناطق آزاد در ایران هستند. این مناطق همچنین می‌توانند پایلوت‌های اجرای مناطق آزاد تخصصی در کشور بوده و از همین جهت نیز، مرکز هدفمندسازی همکاری‌های اقتصادی با کشورهای هدف و همسایه باشند.

تلاش ما در این گزارش، ارائه آخرین وضعیت مناطق آزاد جدید از زبان مدیران اجرایی آنهاست. یقیناً شرایط ناسامان قانونی و مدیریت کلان مناطق آزاد در کشور تأثیرات منفی خود را بر جریان راه‌اندازی و فعالیت تولیدات ایجاد خواهد گذاشت. این مناطق متأسفانه نه دارای سرمایه اجتماعی خوب هستند که همکاری‌های کنند، نه تریبون‌های رسانه‌ای مختص به‌خود دارند. جامعه رسانه‌ای کشور نیز در اثر فضای سموم ایجاد شده بر علیه مناطق آزاد، چندان تمایلی به پوشش تحولات مناطق آزاد جدید ندارند؛ فلذا به عنوان شرایط تخصصی مناطق آزاد بر خود فرض اندیشیم.فرستی را برای آخرین بار وضعیت این مناطق، از زبان مدیران اجرایی آنها فراهم نماییم.

در شماره‌های آتی نیز بستر ضرورت‌های موجود در حمایت از توسعه مناطق آزاد جدید، اطلاعات و چهاد کشاورزی استان در برحسب شرایط قلمی، خوشحال می‌شویم بدسای مظلومیت مناطق آزاد جدید را به گوش مسئولین امر برسانیم. این مناطق امروز، گرفتار در اقیانوس پلاکلیکی و سرگردانی هستند. می‌ادویاریم با مشخص شدن سرنوشت برخی از مسائل راهبردی حوزه مناطق آزاد ایران، مناطق آزاد جدید در مسیری متفاوت از مسیر مناطق آزاد سابق قدم بردارند.

نادر نادری، مدیر اجرایی منطقه آزاد قصرشیرین: کردیدو ترانزیتی شرق به غرب، مهم‌ترین مزیت اقتصادی منطقه آزاد قصرشیرین

نادر نادری مدیر اجرایی منطقه آزاد قصرشیرین در گفتگو با نشریه، به موقعیت راهبردی این منطقه اشاره کرد و گفت: کردیدو ترانزیتی شرق به غرب، مهم‌ترین مزیت اقتصادی منطقه آزاد قصرشیرین است.

این مقام اجرایی در ارتباط با مزیت‌ها، ظرفیت‌ها، مراحل عملیاتی شدن و مشکلات منطقه آزاد قصرشیرین اظهار داشت: منطقه آزاد قصرشیرین به‌عنوان یکی از مناطق آزاد نسل سوم ایران، دارای ظرفیت‌های اقتصادی بسیار ویژه‌ای است که با راه‌اندازی آن، جریان توسعه در غرب کشور و علی‌الخصوص استان کرمانشاه تسریع خواهد شد. موقعیت راهبردی این منطقه در کردیدو ترانزیتی بین‌المللی شرق به غرب؛ مهم‌ترین مزیت اقتصادی این منطقه است.

آن است. فلذا در آینده با راه‌اندازی راه‌آهن کرمانشاه، بغداد، تبریز توسعه در غرب کشور و علی‌الخصوص استان کرمانشاه تسریع خواهد شد.
موقعیت راهبردی این منطقه در کردیدو ترانزیتی بین‌المللی شرق به غرب؛ مهم‌ترین مزیت اقتصادی این منطقه است.

حمیدرضا پیتا، مدیر اجرایی محور اصلی توسعه اقتصادی و لجستیکی و ترانزیتی؛ مناطق آزاد بانه- مرویان:

حمیدرضا پیتا مدیر اجرایی منطقه آزاد بانه-مرویان در گفت‌وگو با نشریه، به معرفی منطقه آزاد متیوع خود پرداخت و از مراحل تصویب آساننامه این منطقه سخن گفت.

پیتا در پاسخ به این سوال که تصویب آساننامه و سند طرح منطقه آزاد بانه-مرویان در چه مرحله‌ای قرار دارد، گفت: منطقه آزاد بانه-مرویان به عنوان یکی از لاصنطقه آزاد جدید، در آساندنامه سال۱۴۰۰ با ساختار اجرایی موثق و در وسعت ۵۵۰۰ هکتار در دو پهنه مجزای آنه با مرویان شروع به کار کرد. هدف از ایجاد منطقه آزاد قصرشیرین بیان‌شد: آساننامه سازمان منطقه آزاد قصرشیرین به تصویب دولت، مجلس و شورای نگهبان رسیده است. همچنین تهیه طرح جامع توسعه قصرشیرین از طرف شرکت مشاور از حدود هفت ماه پیش آغاز شد و تا امروز ۴۶درصد پیشرفت داشته است. علاوه‌بر این، برای ۲۳۳۲هکتار از اراضی داخل محدوده ششاسه ملی اخذ و نقشه‌های آن مه‌جور به مهر دولت است.

وی افزود: با اقدامات انجام یافته درخصوص راه‌اندازی منطقه آزاد قصرشیرین؛ امروز ما تلاش خود را جهت جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی آغاز کردیم و پرونده‌های متعدد سرمایه‌گذاری

پیشرفت داشته و پیش‌بینی می‌شود تا مهرماه سال جاری به اتمام برسد.
قاعدتا و طبق رویه قانونی، پس از انجام مطالعات، فرایند تصویب از طریق کارگروه‌های تخصصی دبیرخانه و نهایتاً شورای‌عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی صورت خواهد پذیرفت.
مدیر اجرایی منطقه آزاد بانه-مرویان تأکید کرد: آساننامه منطقه آزاد بانه-مرویان به‌همراه سایر مناطق آزاد جدید، بعد از مرحله رفت و برگشت و انجام اصلاحات لازم، سرانجام در تاریخ۱۴۰۱/۰۱/۱۴ و پس از اخذ تأیید شورای محترم نگهبان از طریق هیات محترم دولت ابلاغ گردد.

در ادامه در پاسخ به این سوال که در رابطه با تأمین بودجه مناطق آزاد جدید در چه مرحله‌ای هستید، علوان پیتا گفت: مناطق آزاد جدید در سال‌های نخست استقرار نیازمند سرمایه‌گذاری دولت خصوصاً در زیرساخت‌های عمرانی می‌باشند. پس در سفر سال گذشته ریاست محترم جمهوری و در قالب مصوبات سفر، موفق به اختصاص ۲۴۰۰میلیارد ریالی برای جذب در سمسال و بمنظور تکمیل زیرساخت‌ها و تملک اراضی موردنیاز شدیم. پس از استقرار هیات مدیره و تعریف پروژه، بلافاصله امکان جذب این اعتبار فراهم خواهد بود.
بدیهی‌است هزینه‌های تکمیل زیرساخت‌های منطقه بسیار بیشتر از این مبالغ بوده و نیازمند سرمایه‌گذاری دولت خصوصاً در پنج‌سال نخستین اجرایی خواهیم بود. البته نگاه ما صرفاً به تأمین اعتبار در قالب بودجه عمرانی نبوده و هم‌زمان انواع روش‌های مختلف اجرای طرح‌ها و تأمین مالی نظیر مشارکت با سرمایه‌گذاران PPP، قراردادهای دولوپر، اجاره زمین، BOT، تأمین مالی از طریق صندوق توسعه و بورس را پیگیر هستیم.

وی درخصوص تمرکز و محور توسعه اقتصادی منطقه آزاد بانه- مرویان بیان داشت: تا توجه به اینکه فلسفه شکل‌گیری و وظیفه تخصصی منطقه آزاد بانه-مرویان، توسعه تجارت با کشور عراق خصوصاً با اقلیم کردستان می‌باشد، در نتیجه محور اصلی توسعه اقتصادی منطقه موضوع توسعه لجستیک و ترانزیت از طریق توسعه پارادناختن موجود و شکل‌گیری پارک‌های لجستیکی و منطقه مشترک اقتصادی با اقلیم کردستان و توسعه تجارت با کشورهای ترکیه، سوریه از این مسیر است. در کنار این محور، تکمیل خوشه‌های صنعتی مرتبط با مقوله صادرات نظیر شهرک‌های صنعتی تخصصی با لحاظ پتانسیل‌های استان و منطقه ضروری می‌باشد. بدیهی‌است علاوه‌بر همکاری‌های اصلی توسعه، محورهای ثانوی مرتبط بر پایه مزیت‌های رقابتی منطقه نظیر مونتاز و تولید لوازم خانگی، صادرات محصولات کشاورزی، توسعه درمانی و آموزشی، بوم‌گردی و… موردتوجه قرار دارند.

مدیر اجرایی منطقه آزاد بانه-مرویان در بیان درخصوص سایر اعتباری مناطق جدید خاطرنشان کرد: موضوع تأمین منابع و سرمایه، موانع پیچیده و عجیبی نیست. البته‌با‌خره یک منطقه جغرافیایی به عنوان منطقه آزاد تعریف و تصویب شده و باستانی تعهدات ضروری اعم از زیرساخت‌های عمرانی، قانونی، نیروی انسانی و… برقرار و زمینه حضور سرمایه‌گذاران در بخش‌های مختلف را فراهم نمود.
قاعدتا این قبیل هزینه‌کرد که بایستی توسط بخش دولتی صورت پذیرد، از فناوری اطلاعات و چهاد کشاورزی استان در سالن سلیات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان کرمانشاه؛ حوزه ارائه گزارش از آخرین فعالیت‌ها انجام یافته، اقدامات تسریع راه‌اندازی منطقه آزاد قصرشیرین را خدمت مسئولین محترم عنوان کردیم.

حسن ملک‌حسینی، مدیر اجرایی منطقه آزاد اینجه‌برون:
لزوم اجرای ماده۲۳ قانون برنامه ششم توسط دولت جهت تأمین منابع و زیرساخت‌های منطقه
حسن ملک‌حسینی مدیر اجرایی منطقه آزاد اینجه‌برون نیز در گفت‌وگو با نشریه، به معرفی منطقه آزاد مربوطه پرداخت و درخصوص بحث زیرساخت‌های مناطق آزاد جدید گفت: دولت باید ماده۲۳ قانون برنامه ششم توسعه کشور را اجرایی کند؛ چراکه طبق این عده قانونی، دولت موظف است زیرساخت‌های موردنیاز استقرار اولیه صنایع را در زمان تأسیس منطقه آزاد جدید تأمین نماید.

طبق گفته این مقام اجرایی منطقه آزاد اینجه‌برون برای مصوبات سفر دوم ریاست محترم جمهوری برای زیرساخت‌های اولیه این منطقه آزاد، ۷۱۰۰میلیارد تومان برآورد کرده است.

ملک‌حسینی تأکید کرد: موقیعت ژئوپلیتیکی ویژه منطقه آزاد تجارت با کشورهای آسیای میانه و چین، اقن فرصت‌های پیش‌روی سرمایه‌گذاران قرار داده است.

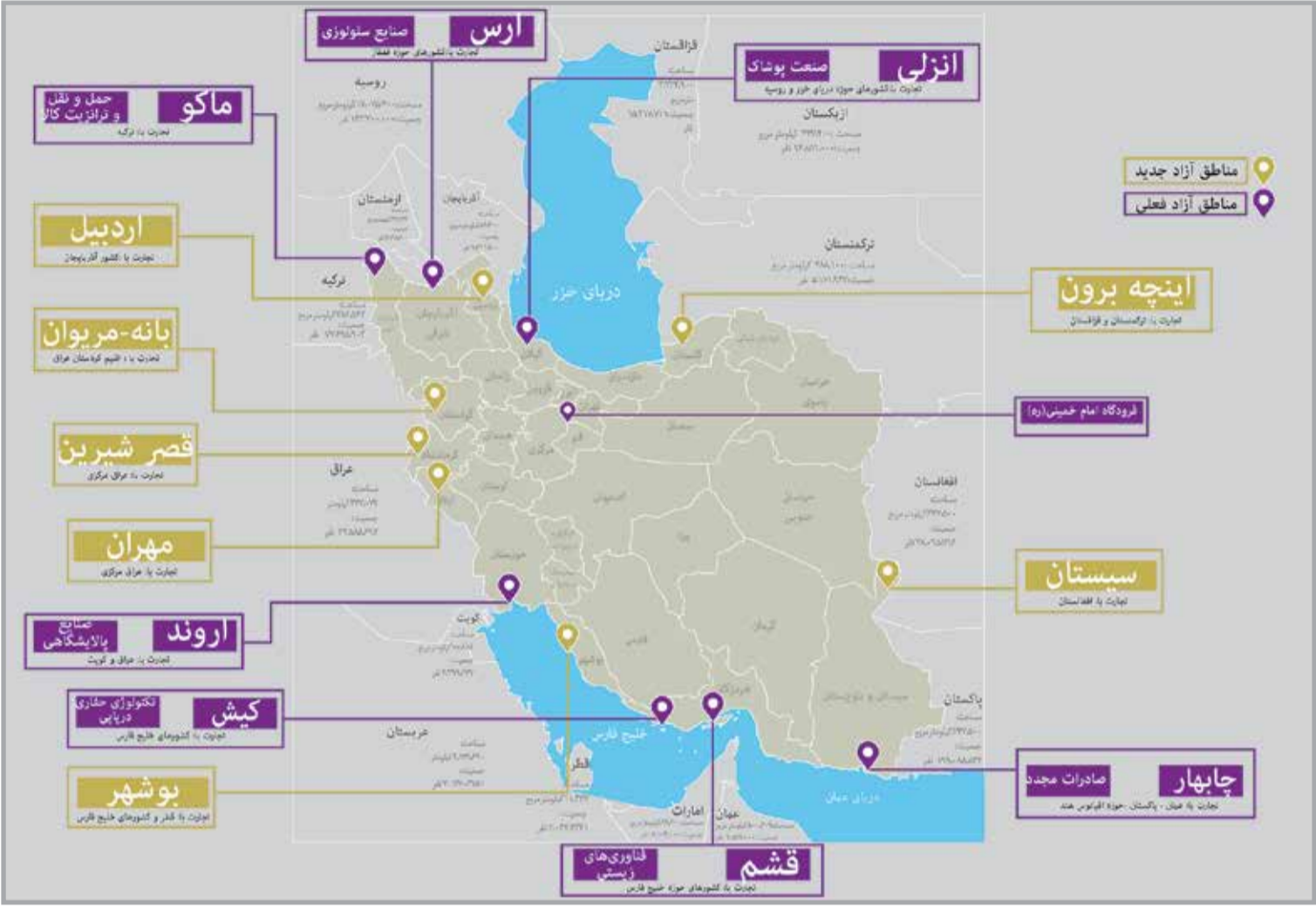
وی با اشاره به نظم نوین جهانی و جایگاه ویژه کردیدو در آینده جهان اظهار داشت: موقعیت ژئوپلیتیکی ویژه منطقه آزاد اینجه‌برون که دو کردیدو بین‌المللی INSTC و یک کردیدو KTI منطقه این عبور می‌کند، توانمند در آینده فرصت‌های منحصربه‌فردی را به کشور ارائه نماید. به‌عنوان مثال جنگ اوکراین فرصت ایجاد کردیدو شمال-جنوب را از مسیر شرق و غرب خارج به عنوان مکانی امن ارائه نموده است و منطقه آزاد اینجه‌برون را تبدیل به پله اضطراری کشور تبدیل کرده است.

مدیر اجرایی منطقه آزاد اینجه‌برون به تحولات سیاسی جهان و تحولات اقتصادی اشاره کرد و گفت: ترانزیتی و خدماتی در حوزه غرب دریای خزر در منطقه آزاد اینجه‌برون از آشکار نموده است.

ملک‌حسینی درخصوص زیرساخت‌ها و نحوه تأمین منابع مالی مناطق آزاد جدید عنوان کرد: دولت باید ماده۲۳ قانون برنامه برای تصویب درحال بررسی می‌باشد.

در گفت‌وگو با مدیران اجرایی مناطق آزاد جدید کشور تصریح شد:

گزارش

دولت باید ماده ۲۳ قانون برنامه ششم توسعه کشور را اجرایی کند؛ چراکه طبق این ماده قانونی، دولت موظف است زیرساخت‌های موردنیاز استقرار اولیه صنایع را در زمان تاسیس منطقه آزاد جدید تأمین نماید.

تجربه مناطق آزاد موفق دنیا نشان داده که مناطق آزادی موفق خواهند بود که در ابتدا دولت‌ها نسبت به تأمین منابع اعتباری لازم جهت ایجاد زیرساخت‌های این مناطق نقش آفرینی کرده باشند.

ششم توسعه کشور را اجرایی کند و منطقه آزاد اینجه‌برون جهت تأمین مصوبات سفر دوم ریاست محترم جمهوری برای زیرساخت‌های اولیه این منطقه آزاد، ۷۱۰۰میلیارد تومان برآورد کرده است.

سرچین‌ترین زمان ممکن به مرحله کامل شدن منطقه آزاد قصرشیرین منحصربه‌فرد اقتصادی آن در حوزه‌های پرسد.

مدیر اجرایی منطقه آزاد قصرشیرین در پایان خاطرنشان کرد: راه‌اندازی و اجرایی شدن پروژه‌های سرمایه‌گذاری در این منطقه، موجب رشد و رونق اقتصادی مضاف در استان کرمانشاه می‌گردد و این منطقه را با توجه به قابلیت‌ها و مزیت‌های متعدد و ارزشمند آن، بهشت سرمایه‌گذاری و سرزمین فرصت‌های ناب اقتصادی می‌باشد.

حمیدرضا پیتا، مدیر اجرایی محور اصلی توسعه اقتصادی و لجستیکی و ترانزیتی؛ مناطق آزاد بانه- مرویان:
حمیدرضا پیتا مدیر اجرایی منطقه آزاد بانه-مرویان در گفت‌وگو با نشریه، به معرفی منطقه آزاد متیوع خود پرداخت و از مراحل تصویب آساننامه این منطقه سخن گفت.

پیتا در پاسخ به این سوال که تصویب آساننامه و سند طرح منطقه آزاد بانه-مرویان در چه مرحله‌ای قرار دارد، گفت: منطقه آزاد بانه-مرویان به عنوان یکی از لاصنطقه آزاد جدید، در آساندنامه سال۱۴۰۰ با ساختار اجرایی موثق و در وسعت ۵۵۰۰ هکتار در دو پهنه مجزای آنه با مرویان شروع به کار کرد. هدف از ایجاد منطقه آزاد قصرشیرین بیان‌شد: آساننامه سازمان منطقه آزاد قصرشیرین به تصویب دولت، مجلس و شورای نگهبان رسیده است. همچنین تهیه طرح جامع توسعه قصرشیرین از طرف شرکت مشاور از حدود هفت ماه پیش آغاز شد و تا امروز ۴۶درصد پیشرفت داشته است. علاوه‌بر این، برای ۲۳۳۲هکتار از اراضی داخل محدوده ششاسه ملی اخذ و نقشه‌های آن مه‌جور به مهر دولت است.

وی افزود: با اقدامات انجام یافته درخصوص راه‌اندازی منطقه آزاد قصرشیرین؛ امروز ما تلاش خود را جهت جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی آغاز کردیم و پرونده‌های متعدد سرمایه‌گذاری

وزارتخانه‌های مربوط با زیرساخت‌های موردنیاز، نقش حاکمیتی است که به نظر بنده در برنامه هفتم توسعه و در بودجه‌های سالانه می‌بایست ایجاد زیرساخت و پروژه‌های زیرساختی موردنیاز مناطق آزاد جدید و قدیم به صراحت لحاظ شود. در حقیقت دستگاه‌ها و وزارتخانه‌های مرتبط خودشان را متولی توسعه زیرساخت در این مناطق بدانند و این موضوع در برنامه‌ها گنجانده شود.

وی ادامه داد: اگر قرار است که یک اتفاق اقتصادی در یک نقطه بیفتد، می‌بایست ظرفیت زیرساخت این منطقه به همان نسبت ارتقاء پیدا کند؛ به عنوان مثال راه ایجاد شود یا استاندارد و ترراز راه موجود ارتقاء پیدا نماید یا مناسب

با نیازش آب و برق بخواد و با خطوط انتقال ایجاد شود

این مدیر اجرایی در پاسخ به این سوال که تصویب سند جامع منطقه آزاد اردبیل در چه مرحله‌ای قرار دارد، گفت: آساننامه همه مناطق آزاد جدید ازجمله منطقه آزاد اردبیل از دی‌ماه سال گذشته در شورای محترم نگهبان به تصویب رسید. در حقیقت بیش از ه‌ماه است که همه مناطق آزاد جدید به تصویب نرسیدند و امکان شروع فعالیت اجرایی را دارند. بعد از تصویب آساننامه، اولین کاری که شروع عملیات اجرایی را تضمین می‌کند، انتخاب اعضای هیات مدیره و مدیرعامل سازمان‌های مناطق آزاد هفته‌گانه جدید است که این مهم با وجود پیگیری‌های صورت گرفته، از دی‌ماه سال گذشته تاکنون هنوز انجام نشده است.
درواق فرایند انتخاب اعضای هیات مدیره برای مناطق آزاد جدید زمان‌بر شده و لازمه عملیات میدانی و شروع کار، وجود هیات مدیره و در حقیقت تشکیل سازمان و فعالیت‌های رسمی آن است. البته این موضوع به معنای متوقف بودن فعالیت در مناطق آزاد جدید نیست؛ بلکه این مناطق با استفاده از ظرفیت مدیران اجرایی که دارند و کارشناسان که با کمک مناطق معین جذب شدند، روند کار را جلو می‌برند.

وی افزود: البته این روند در حد انتظار نیست و انتخاب هیات مدیره می‌تواند سرعت کار را چندین برابر کند. مضاف بر اینکه مدیران اجرایی تا یک بخشی می‌توانند کار را جلو ببرند؛ ولی جاهایی که به تصمیم‌گیری نیاز است، حضور مدیرعامل و اعضای هیات مدیره ضرورت پیدا می‌کند. در مورد مطالعات طرح جامع هم باید گوییم که یکی دیگر از ضروری‌ترین کارهای مناطق آزاد جدید، انجام مطالعات طرح جامع مناسب با ویژگی‌ها و قابلیت‌های منطقه و برنامه‌های آن منطقه است.

سلیمانی‌فرجام اظهار کرد: در جامعی نقطه آغازین منطقه آزاد اردبیل، زیرساخت‌های مورد و می‌بایست بین گزینه‌های متعدد، کسب تکلیف مجموعه تشخیص مصلحت نظام صورت می‌گرفت؛ در نتیجه این مطالعات آغاز شده و ظرفیت‌ها، مزیت‌ها، توانمندی‌ها و قابلیت‌های نقاط مختلف احصاء شده و اکنون درحال تکمیل مطالعات طرح جامع است. نتیجه این مطالعات، نقشه‌راه هر منطقه می‌تواند باشد که با استفاده از آن، هر منطقه می‌تواند مسیری را که توسعه اقتصادی استان می‌خواهد، به‌درستی شناسایی کند و به آن برسد.

مدیر اجرایی منطقه آزاد اردبیل در ارتباط با تأمین بودجه ایجاد زیرساخت‌های منطقه عنوان کرد: همچنان که از عنوان هم دیویداست، موضوع زیرساخت از مباحث اساسی مناطق است. وقتی نقطه‌ای به عنوان منطقه آزاد اعلام می‌شود، فرض بر این است که این محدوده و درون این نقطه، تسهیل‌گری وجود داشته باشد؛ یعنی سرمایه‌گذار، تولیدکننده و صاحبان سرمایه می‌توانند به این مناطق بیایند و در امورشان به نسبت سرزمین اصلی تسهیل‌گری صورت بگیرد. اگر قرار است که برای انجام یک فعالیت، پرسوه‌های طولانی در سرزمین اصلی اجرا شود، فرض بر این است که در منطقه آزاد این فرایند تسهیل و تسریع می‌شود؛ مثلاً صدور یک مجوز می‌تواند در زمان خیلی کمتر و با شرایط خیلی بهتری رخ دهد.

و مسئولان استانی، از تمامی ظرفیت‌های قانونی جهت تأمین بودجه برای زیرساخت‌های منطقه آزاد مه‌ران اقدام نمایم.
وی درخصوص تمرکز و محور توسعه اقتصادی منطقه آزاد مه‌ران گفت: به‌طور کلی منطقه آزاد مه‌ران دارای استعداد استراتژیک و مننطقه خوبی در حوزه نفت و گاز، معادن کشاورزی و دامپروری، گردشگری، گرانبه، توان صادراتی گمرک مه‌ران می‌باشد؛ به طوری که دومین منبع گاز ایران و سومین منبع نفت ایران در استان ایلام و به‌ویژه مه‌ران می‌باشند. موقعیت استراتژیک و اهمیت پایداری مزر مه‌ران و نزدیک بودن به عتبات عالیات باعث شده که مه‌ران در سطح ملی به‌عنوان دروازه عتبات

ایران فعال اجرایی گفت: آساننامه منطقه آزاد مه‌ران در تابستان۱۴۰۱ با همکاری دبیرخانه شوراییالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی تهیه و تدوین و پس از تصویب در شورای‌عالی و هیات دولت، در نهایت در دی‌ماه۱۴۰۱ به تأیید شورای محترم نگهبان رسید.

وی در پاسخ به این سوال که تصویب آساننامه و سند طرح جامع منطقه آزاد مه‌ران در چه مرحله‌ای قرار دارد، اظهار کرد: طرح جامع منطقه آزاد مه‌ران در سال۱۴۰۱ با همکاری منطقه آزاد اردبیل و سایر مناطق جامع منطقه آزاد مه‌ران توسط مشاور انجام خواهد گرفت، اولویت‌های سرمایه‌گذاری در این منطقه و سند طرح شد. نقشه‌راه توسعه اقتصادی منطقه را مشخص می‌نماید، لذا راهبردی اصلی توسعه اقتصادی منطقه آزاد مه‌ران پس از پایان مطالعات طرح جامع مشخص خواهد گردید.

مدیر اجرایی منطقه آزاد مه‌ران در بیان درخصوص موضوع منابع اعتباری جدید مناطق آزاد مه‌ران گفت: درخصوص تأمین منابع مالی مناطق آزاد جدید، علاوه‌بر منابع قانونی موجود، باید از ظرفیت‌های داخلی موجود دولت محترم استفاده کرد.
وی در پاسخ به این سوال که هزینه‌های زیرساخت‌های مناطق آزاد جدید به‌خوبه‌ترین شکل ممکن در چه مرحله‌ای قرار می‌گیرد، اظهار کرد: در صورت فعال شدن این ظرفیت‌ها به عنوان بازوای جدیدی اقتصادی، علاوه‌بر اقتصاد ملی با توجه به شخصیت بین‌المللی که دارند، در اقتصاد بین‌الملل هم اثرگذاری خواهند داشت. در این راستا می‌توان به ماده۲۳ برنامه توسعه ششم کشور اشاره نمود.

مدیر اجرایی منطقه آزاد مه‌ران تأکید کرد: درخصوص تأمین بودجه برای زیرساخت‌های منطقه، در تلاش هستیم با حمایت مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شوراییالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

ابهامات قانونی جهت تأمین منابع مالی برای ایجاد زیرساخت‌ها در مناطق آزاد جدید

اثرگذاری مناطق آزاد در توسعه اقتصادی ایران

با عنایت به آمارهای ارائه شده، درصد قابل توجهی از صادرات غیرنفتی ایران از طریق مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به انجام رسیده است. به‌واقع یکی از مهم‌ترین اهداف تأسیس مناطق آزاد و ویژه، کسب درآمد ارزی بوده است. کسب درآمد ارزی تابع صادرات کالا و عملکرد صنعت جهانگردی می‌باشد که تأثیر مثبتی بر اقتصاد کشورها دارد. در زمینه آزاد ایران در این زمینه، سرمایه‌گذاری خارجی یکی از عوامل مهم به‌شمار می‌رود. در حقیقت سرمایه‌گذاری خارجی موجب توسعه تولیدات صنعت و فناوری و انتقال تکنولوژی و ظرفیت‌های فنی از خارج است و دستیابی به این هدف معمولاً با روش‌های مالکیت‌های خارجی یا سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه‌گذاری مشترک، تحت لیسانس، فروش و انتقال تکنولوژی انجام می‌گردد.

صنعت توریسم از دیگر زمینه‌های کسب درآمد برای مناطق آزاد است، این صنعت یکی از پربازدیدترین فعالیت‌های اقتصادی در جهان است و بالاترین ارزش افزوده را ایجاد می‌کند. مناطق آزاد ایران در این زمینه، در جذب مسافرین داخلی موفق‌تر بوده‌اند، که این موضوع حاکی از آن است که مناطق آزاد در بعد فرهنگی، با جذب درصدی از مسافرین عازم به خارج از کشور، توانسته است تا حدودی از عوارض ناشی از مسافرت‌های خارجی و خروج ارز بکاهد. به‌طور کلی در مناطق آزاد ایران، انگیزش‌های مالی به نسبت خوبی ازجمله در زمینه تره‌فراه، مالیات، ورود و خروج سرمایه و مالکیت خارجیان بر سرمایه ارائه شده است. بخشی از مزیت‌های قانونی منطقه آزاد تجاری-صنعتی کشور که از طریق آنها می‌توان به اهداف تعیین شده دست پیدا کرد، عبارتند از: آزادی ورود و خروج سرمایه، معافیت مالیاتی ۲۰ساله بر درآمد تضمین کامل سرمایه‌های خارجی، امکان ترازنیت، امکان مشارکت سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، معافیت گمرکی برای ورود کالای ساخته شده در منطقه به داخل کشور، امکان ورود کالان بدون پرداخت عوارض گمرکی و سود بازرگانی به منطقه، امکان خرده‌فروشی کالان، امکان ورود اتباع خارجی از طریق مبادی ورودی و خروجی، ولی متأسفانه به رغم داشتن زمینه‌ها و توان بالقوه برای توسعه و پیشرفت، به دلیل ضعف امکانات و نارسایی زیربنایی، عدم‌منابع تأمین درآمدها، عدم‌جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، عدم جایگاه ترغیف شده در برنامه‌های کالان و راهبردهای توسعه اقتصادی کشور، موضوع آزاد در ایران نتوانسته‌اند در حد انتظار، عملکرد موفق‌ی ارائه نمایند.

باید خاطرنشان کرد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران از مهم‌ترین مراکز جذب سرمایه‌گذاری کشور هستند. با توجه به مزیت‌های رقابتی و امکانات فراوانی که کشور برای تقویت بخش اقتصادی در حوزه‌های مناطق آزاد و ویژه ایجاد کرده است، سازوکارهای مناسبی برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و سرمایه ایرانیان خارج از کشور متناسب با رویکرد جدید اقتصادی کشور در عرصه بین‌المللی در وجود دارد.

استفاده از ظرفیت‌های مناطق آزاد برای بهبود فضای کسب و کار خصوصا در سطح بین‌المللی می‌تواند عاملی برای بهبود معیشت مردم از طریق ارتقای رشد تولید ملی، افزایش تولید ناخالص ملی به‌عنوان شاخص توسعه، افزایش درآمد خانوارها و در نهایت ایجاد اشتغال و فرصت‌های شغلی برای جوانان این مرز و بوم باشد. به‌ویژه آن‌که بهبود فضای کسب و کار که از سیاست‌های عمده دولت سیزدهم اعلام می‌شود، با ظرفیت‌سازی و جهت‌دهی سرمایه‌های سرگردان داخلی و خارجی در سطح بین‌المللی، زمینه ایجاد فرصت‌های مولد و تنظیم بازار کار و کالا برای حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای را بیش‌ازپیش فراهم می‌کند. مناطق آزاد و ویژه اقتصادی با ایجاد این بستر بزرگ سرمایه‌گذاری قادر خواهند بود تا با حمایت‌های قانونی تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی که از جامع‌ترین قوانین حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی در سطح منطقه برای جذب سرمایه‌گذاران است؛ موضوع حمایت از سرمایه‌ها مورد نظر رهبری معظم انقلاب اسلامی است، در اولویت قرار دهد.

جذب سرمایه‌گذاری خارجی می‌تواند رویکرد مناطق آزاد را براساس اقتصاد توسعه بین‌المللی به‌مثابه ضرورت تقویت بازار سرمایه مطرح کند. این ازین‌رو، با جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌توان نسبت به احداث زیرساخت‌ها و امکانات پیشرفته موردنیاز از طریق روش‌های رایج سرمایه‌گذاری خارجی اقدام کرد و فعالیت‌های اقتصادی را از طریق پیوند با اقتصاد و بازار جهانی شکل داد و توانمندی‌های اقتصادی کشور را برای گشایش بازارهای هدف متجلی ساخت. بر این اساس، باید فرآیند توسعه را در مناطق آزاد ایران با حضور در بازار جهانی بسترسازی کرده و تولید و صادرات را گسترش داد. انجام این کار به‌درستی می‌تواند زمینه‌های لازم را برای ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت حرکت چشم‌واز فراهم کند. آنچنان‌که در بند ۱۱ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، به توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به‌منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالاهای خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج کشور اشاره شده است.

واکاوی نقش بی‌بدیل مناطق آزاد در توسعه تولیدات دانش پایه در کشور:

تبدیل مناطق آزاد تجاری-صنعتی به هاب اقتصاد دانش‌بنیان در ایران

ریسک‌های بزرگ آماده کنند، نباید به این فکر کنند که چرا بچه من باید کارمند شود! زیرا در سیستم نفتی است که همه دوست دارند به دولت وصل شوند و از پول نفت، حقوق بگیرند؛ اما در اقتصاد دانش‌بنیان کاملا برعکس است؛ یعنی به‌جای اینکه خانواده‌ها، جامعه و سیستم آموزشی، بچه‌ها را برای استخدام آماده و تشویق کنند برای کارآفرینی و اینکه روی پای خود بایستند، آماده می‌کنند تا خلاقیت توسعه پیدا کند و سیستم ارزشیابی در آموزش و پرورش تغییر پیدا کند.

سلیمانی افزود: سیستم ارزشیابی در آموزش عالی باید تغییر پیدا کند و از حفظیات و نمره‌محوری و کنکورمحوری باید عبور و به کارآفرینی و نوآوری برسد. زمینه اصلی این تغییر، فرهنگی و زیرساختی است؛ یعنی باید سیستم آموزش و پرورش، آموزش عالی، صنعت و ذهنیت مدیران تغییر پیدا کند. این کارشناس در پاسخ به اینکه این تغییر قوانین به چه معنا است، گفت: مثلا سیستم ارزشیابی‌ها در آموزش باید تغییر پیدا کند. مبنای نخبگی دیگر نمره‌محور و تعداد مقالات نباشد؛ بلکه مینا این باشد که چقدر یک فرد توانسته براساس دانش، کسب ثروت کند. درواقع دانشی که ثروت‌آفرین است، ارزش باشد. لذا اگر توانستیم دانش ثروت‌آفرین را به ارزش تبدیل کنیم، آن موقع شرایط برای تحول و تولید اقتصاد دانش‌بنیان فراهم شده است. این را باید در صنعت هم انجام دهیم و به سمت تقویت واحدهای تحقیق و توسعه برویم و صنعت را از مونتاژ به سمت صنعت درونزا هدایت کنیم. صنعت انحصاری، به یک صنعت رقابتی باید تبدیل شود که امکان توسعه و رقابت داشته باشد. همچنین در سیستم مدیریتی، ذهنیت مدیران باید آماده شود و البته سیاست‌گذاری‌های دولت تغییر پیدا کند و اگر فراس است در جامعه رانت مثبت و امتیازی داده شود، به دانش تعلق بگیرد. البته این اتفاق‌ها به ۱۰سال قبل در کشور ما افتاده و یکسری امتیازات ویژه‌ای برای شرکت‌ها و صنایعی که دانش‌بنیان باشد، قائل شده است، اما همه اینها یعنی تولید الگوی فرهنگی، تغییر سیاست‌گذاری‌ها و تغییر بدنه دولت که شرایط را برای تولد اقتصاد دانش‌بنیان فراهم می‌کند.

وی در پاسخ به این سوال که نقش اقتصاد دانش‌بنیان در تولید و صادرات چیست، تصریح کرد: وقتی که صحبت از یک محصول و تولید دانش‌بنیان می‌کنیم، تولیدی مدنظر است که بر مبنای پژوهش و فناوری است. خیلی از موارد مرز دانش و اساسا یک محصول های‌تک است. یک محصولی هم که فناوری سطح بالایی دارد، قلمعا مشتری‌های زیادی دارد. خصوصا در خارج از کشور دارد؛ بنابراین محصولات دانش‌بنیان به دلیل های‌تک بودن، برای کشورهای دیگر جذابیت دارد؛

ضمین اینکه بسیاری از مواقع این محصولات بی‌رقیب هستند با حداقل کم‌رقیب هستند. باید اذعان داشت که محصولی نیست که در بازار مشابه‌اش را داشته باشیم، بنابراین تعداد رقبا کم است و می‌تواند قابلیت صادراتی داشته باشد.

سلیمانی افزود: از طرف دیگر در مناطق آزاد نسبت به سرزمین اصلی قوانین و مقرراتی حمایتی وجود دارد و این قوانین از صادرات پشتیبانی می‌کند. لذا محصولات دانش‌بنیان اگر از طریق مناطق آزاد صادر شود، جذابیت آنها هم بیشتر می‌شود؛ یعنی از یک طرف هم محصولاتشان خوب و دانش‌بنیان است و از طرف دیگر هم شما نمی‌خواهید وارد چرخه و فرایند سخت صادرات از طریق سرزمین اصلی شوید؛ بلکه از طریق مناطق آزاد این کارها را انجام می‌دهید تا بتوانید از معافیت‌های مالیاتی و گمرکی استفاده کنید؛ کم‌البته‌که خود محصولات دانش‌بنیان در قانون‌شان معافیت گمرکی دارند.

این کارشناس ادامه داد: نکته دیگری اینکه محصولات دانش‌بنیان اگر در مناطق آزاد تولید شوند، توجه و ارزش آن بیشتر می‌شود. این‌که این جهت که مواد اولیه را می‌توانید بدون گمرکی به داخل منطقه آزاد وارد و بعد محصول دانش‌بنیان را تولید کنید و دوباره بدون گمرکی از طریق منطقه آزاد صادر شود. این اتفاق، یک برد دو طرفه است؛ هم مواد اولیه بدون گمرک وارد و هم محصول بدون گمرک صادر می‌گردد. بنابراین مناطق آزاد جذابیت بسیار بالایی برای محصولات دانش‌بنیان دارند و خود دانش‌بنیانی‌ها هم به دلیل های‌تک بودن تولیدشان، جذابیت و قابلیت صادراتی دارند. اینها می‌توانند خیلی سریع استانداردهای کیفیت را کسب کنند؛ بنابراین با رساندن خودشان به سطح کشورهای هدف، می‌توانند از طریق مناطق آزاد با کمترین بروکراسی و حق گمرکی صادر شوند و یی در خصوص نیاز زیرساختی اقتصاد دانش‌بنیان در کشور اظهار نمود؛ ما یک زیرساخت قانونی و حقوقی نیاز داریم، هرچند که بخشی از این زیرساخت‌های قانونی وجود دارد، ما قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان را داریم که یک بستر قانونی خوبی برای ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان است. مضاف بر آن، قانون حمایت از تولید داخلی نیز وجود دارد که بازم هم قانون خوبی است. بنابراین یکی از زیرساخت‌ها که زیرساخت‌های قانونی است، در کشور تا حدی وجود دارد، ولی این کافی نیست؛ این زیرساخت‌های قانونی باید بهتر شوند و افزایش پیدا کنند.

سلیمانی ادامه داد: یک بخش از زیرساخت‌ها هم فیزیکی است، مثلا پارک‌های علم و فناوری در استان‌ها متولی توسعه فناوری هستند. اگر پارک‌های علم و فناوری را توسعه دادیم، معنایش این است که صنایع و شرکت‌های دانش‌بنیان را توسعه دادیم. این پارک‌ها همچون نهادهای نوپا هستند، زیرساخت‌های کافی ندارند. پارک‌های علم و فناوری در نهایت باید تبدیل به شهرک‌های فناوری شوند، یعنی شرکت‌های دانش‌بنیان در پارک‌ها، صنایع‌شان را به شهرک فناوری بیاورند و آنجا تولید داشته باشند. اکنون پارک‌های فناوری زیرساخت‌های لازم برای واگذاری زمین به شرکت‌های دانش‌بنیان ندارند، واگذاری زمین بعد از تجهیز زیرساخت‌ها (آب، گاز، برق و اینترنت) انجام می‌شود؛ این موضوع از طریق بودجه کم پارک‌های علم و فناوری قابل ایجاد نیست؛ لذا

حمایت‌های ویژه دولت را می‌طلبد تا بتوانیم زیرساخت‌ها را در پارک‌های علم و فناوری ایجاد و شرکت‌های دانش‌بنیان را در کنار پارک‌ها مستقر کنیم. این کارشناس تأکید کرد: در بسیاری از استان‌ها به سبب آن‌که چنین اتفاق نیفتاده است، شرکت‌های دانش‌بنیان در بخش‌های مختلف و شهرک‌های صنعتی پراکنده شدند و چون اینها شرکت‌های خاصی هستند ما نباید آنها را در هر شهرک صنعتی جا بدهیم. فناوری این شرکت‌ها حساس و های‌تک است و باید در پارک‌های علم و فناوری بیایند و در قالب خاص حمایتی قرار بگیرند. کم‌البته‌که اگر در پارک‌های علم و فناوری مستقر نشوند، براساس قانون نمی‌توانند از مزیت‌های مالیاتی استفاده کنند. بنابراین استقرار در پارک‌ها برای شرکت‌های دانش‌بنیان جذاب است، به‌شرط آنکه توانیم این زیرساخت‌ها را فراهم کنیم. از دیگر پژوهش‌های فناوری استانی است تا بتوان از طریق جذب منابع در پارک‌های علم و فناوری بیایند و در قالب خاص حمایتی قرار بگیرند. کم‌البته‌که اگر در پارک‌های علم و فناوری مستقر نشوند، براساس قانون نمی‌توانند از مزیت‌های مالیاتی استفاده کنند.

بنابراین استقرار در پارک‌ها برای شرکت‌های دانش‌بنیان جذاب است، به‌شرط آنکه توانیم این زیرساخت‌ها را فراهم کنیم. از دیگر پژوهش‌های فناوری استانی است تا بتوان از طریق جذب منابع در پارک‌های علم و فناوری بیایند و در قالب خاص حمایتی قرار بگیرند. کم‌البته‌که اگر در پارک‌های علم و فناوری مستقر نشوند، براساس قانون نمی‌توانند از مزیت‌های مالیاتی استفاده کنند. بنابراین استقرار در پارک‌ها برای شرکت‌های دانش‌بنیان جذاب است، به‌شرط آنکه توانیم این زیرساخت‌ها را فراهم کنیم. از دیگر پژوهش‌های فناوری استانی است تا بتوان از طریق جذب منابع در پارک‌های علم و فناوری بیایند و در قالب خاص حمایتی قرار بگیرند. کم‌البته‌که اگر در پارک‌های علم و فناوری مستقر نشوند، براساس قانون نمی‌توانند از مزیت‌های مالیاتی استفاده کنند. بنابراین استقرار در پارک‌ها برای شرکت‌های دانش‌بنیان جذاب است، به‌شرط آنکه توانیم این زیرساخت‌ها را فراهم کنیم. از دیگر پژوهش‌های فناوری استانی است تا بتوان از طریق جذب منابع در پارک‌های علم و فناوری بیایند و در قالب خاص حمایتی قرار بگیرند. کم‌البته‌که اگر در پارک‌های علم و فناوری مستقر نشوند، براساس قانون نمی‌توانند از مزیت‌های مالیاتی استفاده کنند.

بنابراین استقرار در پارک‌ها برای شرکت‌های دانش‌بنیان جذاب است، به‌شرط آنکه توانیم این زیرساخت‌ها را فراهم کنیم. از دیگر پژوهش‌های فناوری استانی است تا بتوان از طریق جذب منابع در پارک‌های علم و فناوری بیایند و در قالب خاص حمایتی قرار بگیرند. کم‌البته‌که اگر در پارک‌های علم و فناوری مستقر نشوند، براساس قانون نمی‌توانند از مزیت‌های مالیاتی استفاده کنند. بنابراین استقرار در پارک‌ها برای شرکت‌های دانش‌بنیان جذاب است، به‌شرط آنکه توانیم این زیرساخت‌ها را فراهم کنیم. از دیگر پژوهش‌های فناوری استانی است تا بتوان از طریق جذب منابع در پارک‌های علم و فناوری بیایند و در قالب خاص حمایتی قرار بگیرند. کم‌البته‌که اگر در پارک‌های علم و فناوری مستقر نشوند، براساس قانون نمی‌توانند از مزیت‌های مالیاتی استفاده کنند.

وی اذعان نمود: یکی دیگر از مولفه‌های اقتصاد مقاومتی، بحث اشتغال است. اشتغال در شرکت‌های دانش‌بنیان بسیار سریع‌تر و پایدارتر اتفاق می‌افتد، یعنی در حوزه دانش‌بنیان اشتغال با رقم و هزینه کمی به‌وجود می‌آید؛ به‌عنوان مثال شرکت‌های دانش‌بنیان به طور متوسط با هر ۵۰میلیون تومان می‌تواند یک شغل ایجاد کند. در صنایع سنتی این روند حداقل ۱۰۰برابر است. پس اشتغال با هزینه کمی به‌وجود می‌آید و این اشتغال پایدار است. یک زمانی ممکن است شما بگویید که در حوزه شرکت‌های هم اشتغال ایجاد می‌کنید، ولی این موضوع پایدار نیست؛ هزار اتفاق طبیعی ممکن است بیفتد که اشتغال از بین برود یا اینکه وابسته به منابعی‌اند که ممکن است بیفتد و دیگر وجود نداشته باشد؛ ولی در حوزه دانش‌بنیان اشتغال به‌وجود آید، قلمعا اشتغال فاخر و پایدار می‌باشد و مهم‌تر از همه، جامعه هدف شما برای اشتغال، جامعه فارغ‌التحصیلان است.

سلیمانی تأکید کرد: بحث بیکاری فارغ‌التحصیلان بزرگترین معضل کشور است، بنابراین اشتغال‌زایی برای فارغ‌التحصیلان از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان امکان‌پذیر است.

این کارشناس افزود: یکی دیگر از مولفه‌های اقتصاد مقاومتی، بحث صادرات و جلوگیری از واردات است که این نیز از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان قابل تحقق است. محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان قابلیت صادرات دارند و می‌توانند از واردات محصول جلوگیری کنند و محصولات وارداتی را بومی‌سازی نمایند. سلیمانی اظهار کرد: بحث ارز هم در اقتصاد مقاومتی دیده شده و اینکه جلوگیری از خروج ارز با تولید داخل امکان‌پذیر است. واردات ارز با صادرات است؛ صادرات و جلوگیری از خروج ارز توسط شرکت‌های دانش‌بنیان می‌تواند تحقق پیدا کند. بنابراین تقریبا تمام مولفه‌های اقتصاد مقاومتی را شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند ایفا کنند. در شرایط تحریمی هم شرکت‌های دانش‌بنیان سربازان اقتصادی در جنگ اقتصادی هستند.

وی در پاسخ به این سوال که جایگاه و نقش مناطق آزاد در تحقق اقتصاد دانش‌بنیان چیست و محصولات شرکت‌های دانش‌بنیان برای ایفای نقش در اقتصاد دانش‌بنیان دارند، بیان کرد: یکسری تسهیلات قانونی و امتیازاتی برای شرکت‌های دانش‌بنیان داریم که این شرکت‌ها را از نظر حمایتی قانونی برجسته می‌کند. یک حمایت‌هایی هم در مناطق آزاد داریم که آنها هم جذابیت‌های زیادی برای این شرکت‌ها دارند؛ بنابراین شرکت‌های دانش‌بنیان هم به سمت مناطق آزاد روند، جذابیت‌هایش بیشتر می‌شود؛ هم به دلیل دانش‌بنیان بودن و هم به دلیل اشتغال در مناطق آزاد، این امتیازات چندبرابر می‌گردد. بنابراین مناطق آزاد به‌شرط آنکه بسترها را فراهم کنند، برای ورود شرکت‌های دانش‌بنیان بسیار جذاب هستند. این کارشناس اظهار کرد: بروکراسی اداری در مناطق آزاد کمتر است، در سرزمین اصلی خیلی از مواقع این بروکراسی‌ها و دیوانسالاری‌ها به قدری پیچیده است که فرایند صادرات را برای شرکت‌ها طاق‌تفرسا می‌کند؛ اما در مناطق آزاد به سبب اینکه بسیاری از این بروکراسی‌ها از بین رفته و حتی در خیلی از شرکت‌ها ازجمله دانش‌بنیان معافیت‌های مالیاتی وجود دارد، لذا در مناطق آزاد این بستر برای شرکت‌ها وجود دارد که بتوانند صادرات انجام دهند. ولی مناطق آزاد در یکسری از زیرساخت‌ها باید تقویت شوند؛ به‌عنوان مثال زیرساخت‌های حمل‌ونقل که برای صادرات بسیار مهم است. همچنین مناطق آزاد در مورد امکاناتی که برای شرکت‌ها باید فراهم کنند ازجمله زیرساختی و اینترنتی، باید آماده باشند.

سلیمانی ادامه داد: شرکت‌های دانش‌بنیان زیرساخت‌هایی نیاز دارند که ممکن است شرکت‌های دیگر نیازی نداشته باشند؛ مثلا شرکت‌های دانش‌بنیان اگر بخواهند در مناطق آزاد مستقر شوند، اینترنت سطح بالایی را می‌خواهند. شرکت‌های دانش‌بنیان یکسری خدماتی همچون خدمات مشاوره، مشاوره، بازاریابی، تجاری‌سازی، مطالعه بازارهای صادراتی را لازم دارند. لذا مناطق آزاد باید این شرایط را فراهم کنند تا این شرکت‌ها بتوانند از ظرفیت‌ها استفاده نمایند؛ چراکه اگر این شرایط فراهم نشود، ورود شرکت‌های دانش‌بنیان به مناطق کامل نخواهد بود؛ آن‌وقت اینها مجبور هستند برخی نیازهای

خود را از سرزمین اصلی و شهرهای بزرگ تأمین کنند و صرفا یک واحد کوچکشان را به مناطق آزاد برند. این کارشناس تأکید کرد: اگر می‌خواهیم شرکت‌های دانش‌بنیان کامل به مناطق آزاد بیایند باید شرایط برایشان فراهم شود، باید رفت و آمدشان تسهیل شود، اگر شرکت یک دانش‌بنیان بخواهد از تهران به منطقه آزاد برود، برایش مهم است که بود مستقیم داشته باشد تا بتواند سریع کارش را انجام دهد و ارتباطش فراهم باشد. بنابراین چنین اقدامات زیربنایی را در مناطق آزاد نیاز داریم تا شرکت‌های دانش‌بنیان بتوانند به آنجا ورود پیدا کنند. همچنین مراکز رشدی که در مناطق آزاد داریم یا بحث صندوق پژوهش و فناوری که در مناطق است، جزو زیرساخت‌هایی هستند که می‌توانند به شرکت‌های دانش‌بنیان اطمینان دهند که در این مناطق ظرفیت و حمایت وجود دارد و آنها را تشویق کنند تا به سمت مناطق آزاد جذب شوند.

سلیمانی در پایان خاطرنشان کرد: دانش آن است که تبدیل به تولید ثروت، شرکت و کارخانه شود؛ رسالت مناطق آزاد هم همین است. این مناطق در سال‌های اخیر در حوزه فناوری و ایجاد مرکز رشد بسیار عملکرد خوبی داشته‌اند و باید موضوع این را تقویت و حمایت کنیم تا مناطق آزاد به هاب صادراتی برای شرکت‌های دانش‌بنیان تبدیل گردند.

محسن کاظم‌پور، کارشناس حوزه فناوری‌های نوین؛ شرکت‌های دانش‌بنیان باعث شکوفایی مناطق آزاد می‌شوند

همچنین، محسن کاظم‌پور کارشناس حوزه فناوری‌های نوین در گفت‌وگو با نشریه، از نقش اقتصاد دانش‌بنیان در اقتصاد مقاومتی و لزوم حضور شرکت‌های دانش‌بنیان در مناطق آزاد سخن گفت.

وی به چستی اقتصاد دانش‌بنیان اشاره و تصریح کرد: اقتصاد دانش‌بنیان، اقتصادی در پایه توسعه خدمات و علم است؛ به این صورت که فعالیت و صدور صنایع و خدماتی که براساس تکنولوژی‌های نوین و دستاوردهای جدید علمی بنا شده است، اقتصاد دانش‌بنیان را تشکیل می‌دهد. تحقق شرایط آن هم تابع فارغ‌التحصیلان، دانشجویان، استادان و دانشگاهیان که در زمینه علمی کار می‌کنند و به یافته‌هایی دست پیدا می‌کنند، برمی‌گردد؛ باید به این اشتغال‌های آموزش و زیرساخت‌های لازم داده شود تا بتوانند یافته‌های خود را در صورت تجاری دربیابانند و درواقع تجاری‌سازی علم را انجام دهند.

کاظم‌پور در ادامه گفت: درحال حاضر اقتصاد دانش‌بنیان در جهان بخش مهمی از اقتصاد کشورهای پیشرفته را دربرمی‌گیرد، به عنوان مثال بیش از ۲۰درصد صادرات آمریکا چنین مربوط به فناوری‌های یوتکنولوژی و فناوری‌های آی‌تی که محصولات دانش‌بنیان می‌باشد و یا در آمریکا قسمت اعظم صادرات، همین محصولات دانش‌بنیان است.

این کارشناس اظهار داشت: محصولات دانش‌بنیان برعکس محصولات دیگر همچون فرآورده‌های خام که کشور ما صادر می‌کند، دارای ارزش افزوده بسیار بالایی هستند. طبق آمار، از هر یک دلار سرمایه‌گذاری در تکنولوژی‌های دانش‌بنیان، بیش از هزار دلار می‌توان سود به‌دست آورد که یک چنین تکنولوژی بیش از آن‌که نیاز به سرمایه‌گذاری داشته باشند، نیاز به فکر و دانش دارد.

وی در پاسخ به این سوال که مناطق آزاد چه کمکی می‌توانند به اقتصاد دانش‌بنیان کنند، اظهار داشت: مسلما این نوع اقتصاد احتیاج دارد که صادر گردد؛ یعنی همان‌طور که تولید می‌شوند، به کشورهای هم‌جوار هم صادر می‌گردند، لذا مناطق آزاد می‌توانند نقش بسیار مهمی در صادرات این تکنولوژی‌ها داشته باشند. کاظم‌پور تصریح کرد: شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند با تکیه بر دانش بومی و بومی‌سازی علم، تکنولوژی و مهندسی معکوس، بسیاری از محصولاتی که کشور به آن احتیاج دارند را تولید کنند. همچنین با توجه به استفاده‌های داخلی که در کشور فراوان است، می‌شود دست به اختراعات و ابتکاراتی زد و محصولات جدیدی را تولید کرد. حتی بسیاری از این تولیدات را می‌توان به کشورهای هم‌جوار و حتی پیشرفته صادر نمود.

این کارشناس گفت: معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به همین طور پارک‌های علم و فناوری، از بخش‌هایی در کشور هستند که از صنایع دانش‌بنیان حمایت می‌کنند، ولی غیر از اینها احتیاج به قوانین روشن، واضح و حمایتی برای صنایع دانش‌بنیان است. همچنین غیر از صنایعی که پا می‌گیرند و موفق می‌شوند، بعضی مواقع افرادی که دست به اختراع و ابتکار می‌زنند، شاید قصد اینکه کار تجاری راه بینازند نداشته باشند؛ بلکه قصد واگذاری تکنولوژی خود را اصطلاحا دانش فنی ساخته‌ خورش را داشته باشند؛ اما اکنون ما در کشور ارگانی که متولی فروش مالکیت فکری این نوع اختراعات و ابتکارات به صنایع داوطلب باشد را نداریم؛ بهتر است چنین سازمانی شکل بگیرد که ابتکارات افراد داوطلب که مشتاق به واگذاری داخلی باشند، در دسترس جمع‌آوری کند و پس از سنجش امکان‌پذیری استفاده آنها در صنایع پیشرفته پیدا کند.

وی در پاسخ به این سوال که جایگاه و نقش مناطق آزاد در تحقق اقتصاد دانش‌بنیان چیست و مناطق آزاد چه ظرفیت‌هایی برای ایفای نقش در اقتصاد دانش‌بنیان دارند، بیان داشت: مسلما اگر اقتصاد مقاومتی را به معنای نگاه به داخل تفسیر کنیم، اقتصاد دانش‌بنیان کاملاً در راستای برآورده کردن این اهداف قرار می‌گیرد؛ چراکه ما به‌جای واردات از خارج، نگاه به داخل می‌کنیم و توانمندی‌های صنعتگران و دانشمندان داخلی استفاده کنیم. بسیاری از محصولاتی که وارد می‌کنیم، قابل انجام و طراحی در داخل کشور است؛ فقط باید فرصت برابر با محصولات وارداتی به این افراد داده شود. در واردات یکسری رانته‌ها وسو‌ها که تقریبا می‌توان گفت نامشروع است، باعث می‌شود که تمایل به‌واردت‌بیشتر از توجه به نیروی داخلی باشد.همین موضوع باعث می‌گردد بسیاری از صنایع دانش‌بنیان متأسفانه در کار اقتصادی موفق نباشند و از بین بروند. با توجه به راهبردهای قرار می‌گیرد، چراکه می‌شود از صنایع دانش‌بنیان حمایت کرد تا به سرانجام برسند و به مرحله سوددهی واردشوند.

کاظم‌پور در پایان خاطر نشان کرد: مناطق آزاد چند نکته مثبت و خوب برای تحقق اقتصاد دانش‌بنیان دارند؛ یکی از مهم‌ترین آنها، سادگی صادرات محصول از مناطق است. همچنین شاید بتوان به نبود قوانین دست و پاگیر داخلی در مناطق آزاد اشاره نمود. از جمله مثبت و فعالیت شرکت، مباحث مالیاتی و... که در این مناطق آسان‌تر صورت می‌گیرد. بنابراین همه این موارد باعث می‌شود که شرکت‌های دانش‌بنیان تمایل داشته باشند که به مناطق آزاد مراجعه کنند. اما از طرف دیگر محدودیت‌هایی هم در مناطق برای این نوع شرکت‌ها داریم؛ مهم‌ترین محدودیت، نیروی کارآزموده و علمی جهت به‌کارگیری در این شرکت‌ها است. لذا وجود دانشگاه‌ها می‌تواند تسهیل نیروی کارآزموده و تربیت آن را تسهیل کند. از سوی دیگر شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند باعث شکوفایی مناطق آزاد شوند.

بررسی دلایل خارج شدن منطقه آزاد انزلی از محور کریدور شمال-جنوب:

هدررفت سرمایه‌های ملی در مجتمع بندری کاسپین منطقه آزاد انزلی

گزارش: مرضیه حسینی

اخیرا مدیریت روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان منطقه آزاد انزلی از حضور عوامل شبکه تلویزیونی «راشآودی روسیه» در این منطقه برای به تصویر کشیدن ظرفیت‌های متنوع انزلی در چارچوب توسعه روابط اقتصادی ایران، روسیه و اتحادیه اقتصادی اوراسیا خبر داد.

روسیه بعد از جنگ اوکراین و قرارگرفتن در محاصره تحریم‌های اقتصادی و جغرافیایی غرب، بیش از هر زمان دیگری علاقه‌مندی و نیاز خود به افزایش همکاری‌های همه‌جانبه با ایران را نشان می‌دهد. این سیاست روسیه در مقطع فعلی فرصت بسیار مغتنمی برای اقتصاد تحت تحریم ایران جهت افزایش صادرات و تحکیم روابط با همسایه شمالی است. اما از آنجا که ما استاد به هدر دادن فرصت‌های تاریخی هستیم، بهره‌برداری بهینه از فرصت موجود نیز تا حدودی غیرمحمتمل می‌نماید. شاهد این مثال در منطقه آزاد انزلی به‌خوبی قابل رصد می‌باشد.

پروژه بزرگ مجتمع بندری کاسپین در سال ۱۳۸۷ مورد تأیید قرار گرفته و از سال ۱۳۸۹ عملیات اجرایی آن آغاز شده است. این پروژه، جزو پروژه‌های مورد تأیید رئیس‌جمهور وقت در منطقه آزاد انزلی بود. مجتمع بندری چندمنظور کاسپین در طرح کلان خود دارای ۲۵ پست اسکله، دو عدد موج‌شکن هر یک به طول ۱۶ کیلومتر، ۳۵۱ هکتار پسرکانه و ۸۵ کیلومتر مربع اندازه بندرگاه می‌باشد که در صورت تکمیل به بزرگترین بندر ساحل جنوبی دریای خزر تبدیل می‌گردید.

مجتمع بندری کاسپین همچنین قرار است از طریق مسیر ریلی ۱۶ کیلومتری به کریدور شمال-جنوب در رشت متصل گردد و عملیات اجرایی این خط ریلی نیز از سال ۱۳۹۸ آغاز گردیده که طبق برنامه‌ریزی‌های اولیه باید در سال ۱۳۹۹ به اتمام می‌رسید؛ اما درحال حاضر تنها ۳۳ کیلومتر تکمیل شده و ۱۳ کیلومتر آن به گفته استاندار گیلان در فروردین سالجاری، باید تا اواخر خرداد تکمیل گردد؛ یعنی چند روز آینده!

اما ابر پروژه مجتمع بندری کاسپین و مسیر ریلی آن در صورت تکمیل می‌بایست در خدمت روابط راهبردی ایران با روسیه و شرق آسیا در قالب کریدور شمال-جنوب قرار می‌گرفت، ولی در ۱۳۷۲ اردیبهشت سالجاری، توافق‌نامه احداث مسیر ریلی ۱۶۲ کیلومتری رشت به آستارا (از طریق تأمین سرمایه روس سرمایه‌گذاری) بین وزیر راه و شهرسازی ایران و وزیر حمل‌ونقل روسیه امضا گردید.

درواقع این توافق‌نامه، عملا آستارا تبدیل به مرکز تنظیم معاملات تجاری و ترانزیتی ایران و روسیه در چارچوب کریدور شمال-جنوب می‌گردد.

ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه که از طریق ویدئو کنفرانس در مراسم امضاء توافق‌نامه بین دو کشور حضور داشت، در ارتباط با مزیت‌های این مسر ریلی گفت: «با احداث این خط ریلی، این امکان فراهم می‌شود که کالاها، مسیر انتقال از سن پترزبورگ در روسیه به یعنی هند را ۱۰ روزه طی کنند و این درحالی است که از مسیرهای سنتی زمان انتقال کالاها ۳۰ تا ۴۰ روز طول می‌کشد. این مسیر همچنین به صرفه‌جویی در

هزینه‌های حمل‌ونقل کالا منجر خواهد شد و در قالب آن شاهد افزایش حجم مبادله کالاها نیز خواهیم بود.»

معنای دقیق همه این تحولات مثبت در سطح ملی را شاید بتوان این طور تعبیر کرد که بندر آستارا از جهت امکانات، موقعیت و آمادگی‌های فنی و زیرساختی از بندر انزلی و بندر کاسپین که این بندر متعلق به منطقه آزاد انزلی می‌باشد، برای خدمت‌رسانی در قالب روابط کلان اقتصادی ایران و روسیه جایگاه پراهمیتی دارد. فلذا طرف روس با اشتیاق ضمن تأمین سرمایه لازم برای احداث مسیر ریلی ۱۶۲ کیلومتری، این پروژه را یک گام اصولی جهت توسعه روابط عالی ایران و روسیه و تکمیل‌کننده کریدور شمال-جنوب قلمداد می‌کند.

عقب‌ماندگی بندر منطقه آزاد انزلی از بندر آستارا

اما چرا بندر انزلی و بخصوص بندر کاسپین علی‌رغم همه ادعاهای ریز و درشت مسئولین سازمان منطقه آزاد انزلی و تعریف‌های بزرگی که از نقش مهم و ضعیف خود در چارچوب روابط رشت به روسیه نشانسته است، به اندازه آستارا ایفای نقش نماید؟

ارجحیت یافتن آستارا به انزلی و کاسپین در روابط ایران و روسیه درحالی است که به‌همین سال ۱۴۰۱، حسین بونوسی مدیرکل بنادر و دریانوردی استان گیلان در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری تسنیم عنوان کرده بود که: بندر آستارا دارای ۲ پست اسکله بوده و در زمان حاضر عملکرد سالانه این بندر ۲۵۰ هزار تن است که می‌توان آن را تا ۴۵۰ هزار افزایش داد. از ابتدای امسال (۱۴۰۱) تاکنون حدود ۸۳ کشتی به بندر آستارا وارد شده‌اند. این کشتی‌ها اکثر از آستاراخان روسیه و قزاقستان وارد بندر شده‌اند. طی مدت یاد شده نیز؛ رشد ۴۲ درصد افزایش در نشان می‌دهد.

در حقیقت امکانات و زیرساخت‌های بندری آستارا به هیچ‌وجه با بندر انزلی قابل مقایسه نیست؛ حتی اگر امکانات و ظرفیت بندر کاسپین را در نظر بگیریم، اما چرا آستارا در اولویت قرار گرفته است؟

سرمایه‌گذاری در مسیر ریلی رشت تا آستارا به طول ۱۶۲ کیلومتر در بالاترین سطح از طرف روسیه مورد پذیرش قرار می‌گیرد؛ اما مسیر ریلی ۳۶ کیلومتری رشت-کاسپین پس از گذشت ۵ سال، هنوز به اتمام نمی‌رسد، چرا؟ دلیل آن را باید از مسئولین سازمان منطقه آزاد انزلی پرسید که ادعا دارند تنها دروازه همکاری اقتصادی ایران و روسیه هستند. شایان ذکر است، در طول سالیان گذشته، از

۲۵ پست اسکله مجتمع بندری کاسپین؛ تنها توانسته‌اند ۴ پست آن را به مرحله عملیاتی برسانند. هرچند این دستاورد نیز به همت و تلاش بخش خصوصی انجام یافته است!

ولی چرا پروژه مجتمع بندری کاسپین نمی‌تواند به سرانجام برسد؟ در پاسخ به این پرسش مهم، روزنامه وزین دنیای اقتصاد در شماره ۲۶ اسفندماه سال ۱۴۰۱، گزارشی بسیار دقیق و میدانی با حضور ۴ روزه خبرنگار این رسانه در منطقه آزاد انزلی چاپ کرده است؛ در این گزارش دلایل بسیار جالب‌توجهی بیان شده و فی‌المثل در مقدمه گزارش آمده است: «بازدید میدانی چهارروزه خبرنگار «دنیایاقتصاد» از منطقه آزاد انزلی و اقتصاد این ناحیه نشان می‌دهد که اتفاقات ناخوشایندی زیرپوست این منطقه در جریان است؛ اتفاقاتی که اجازه نمی‌دهد گیلان به نقطه مطلوب اقتصادی خود برسد. جدا از عدم‌رعایت استانداردهای سیاست‌گذاری در منطقه آزاد اقتصادی و تجاری انزلی، بی‌ثباتی متغیرهای کلان اثر شدیدی بر اقتصاد منطقه گذاشته و همچون وزنه‌ای سنگین، مانع تحول اساسی تجارت در گیلان و انزلی شده است. فقدان حاکمیت قانون و اثر ذی‌نفعان محلی بر تصمیمات راهبردی نیز فشار را بر اقتصاد این ناحیه شدت داده تا این منطقه به‌جای اینکه سکوی پرش ایران به بازار بزرگ روسیه و سپس اوراسیا باشد، به محملی برای مشکلات رنگارنگ فعالان اقتصادی بدل شود.»

در این گزارش، مهم‌ترین دلیل عقب‌ماندگی منطقه آزاد انزلی از نقش‌آفرینی ملی و بین‌المللی، در سیستم مدیریت کلان منطقه‌ای عنوان شده است؛ اما در گزارش دیگری که رسانه تین‌نیوز در سال ۱۳۹۶ با مشارکت برخی کارشناسان حوزه بندر منتشر کرده است از زبان یکی از کارشناسان می‌نویسد: سرمایه‌گذاری بیش از یک‌هزار میلیارد تومانی سازمان منطقه آزاد انزلی در احداث این بندر (مجتمع بندری کاسپین) در ۱۵ کیلومتری بندر انزلی، بدون توجه به استانداردهای فنی، عمق آبخوری بندر که حداکثر ۱۵ متر می‌باشد، عوارض بالای بنادر ایران و صرفه و صلاح اقتصادی، چیزی جز رقابت دولت با دولت نبوده است و اگر سازمان منطقه آزاد انزلی به‌دنبال بندرداری بود؛ واگذاری بندر انزلی به این منطقه و سرمایه‌گذاری در جهت توسعه بندر انزلی کار معقول تری می‌نمود. همچنین علی‌اکبر مرزبان مدیرکل امور دریانوردان و سازمان‌های تخصصی سازمان بنادر وقت نیز در این گزارش عنوان کرده است: لازمه بندرداری، سرمایه‌گذاری‌های کلان نه تنها در اسکله و پسرکانه، بلکه در تجهیزات و به‌ویژه

لایروبی و تجهیزات مخابراتی و... است. هدف هم جذب سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی است. آیا بازگشت سرمایه در دوره زمانی معقول اقتصادی وجود خواهد داشت؟ یا وقتی هنوز میزان کالای قابل‌توجهی برای صادرات وجود ندارد، ساخت یک بندر جدید برای چه هدفی مورد استفاده قرار خواهد گرفت؟ این بیان به سادگی از پشت پرده برخی تصمیمات به ظاهر درست، اما عمیقاً نادرست در مدیریت سازمان منطقه آزاد انزلی خبر می‌دهد. پروژه‌های با سر و صدای بزرگ از طرف یک سازمان اقتصادی، با ضعیف‌ترین توجیه اقتصادی شروع می‌شود و در طی سالیان طولانی، سرمایه‌های مردم و کشور در آن هزینه می‌گردد و نهایتاً در تأمین هدفی که داشت، ناتوان می‌ماند. نه احداث آن طبق برنامه پیش می‌رود و نه احتمالاً بعد از ساخت و بهره‌برداری از آن؛ خواهد توانست به دلیل محدودیت‌های فنی ازجمله محدودیت در پهلوگیری کشتی‌های باری غول‌پیکر به سبب عمق کم آب، اهداف مدنظر را تأمین نماید!

مسئولیت هدررفت سرمایه‌های ملی در بندر کاسپین برعهده چه کسی است؟

حال این پرسش بزرگ مطرح می‌شود که اگر مجتمع بندری کاسپین و تمام زیرساخت‌های مرتبط به آن نظیر راه‌آهن رشت-کاسپین، در آینده نتواند اهداف موجود در این طرح را به جهت اشکالات فنی، کارشناسی و اقتصادی تأمین کند؛ مسئولیت هدررفت سرمایه‌های ملی برعهده چه کسی خواهد بود؟ آیا امروز سازمان منطقه آزاد انزلی حاضر است بهینه و به‌صرفه بودن پروژه مجتمع بندری کاسپین را در زمانی که بندر آستارا در محوریت توجه روسیه قرار گرفته است، تضمین نماید؟ سرمایه‌گذاری یک‌هزار میلیاردی (در سال ۱۳۹۶ که امروز بی‌تردید چندین و چند برابر شده است) بخش دولتی و خصوصی در مجتمع بندری کاسپین در صورت درست نبودن پیش‌بینی‌ها، از کدام طریق جبران خواهد شد؟ تخریبات زیست محیطی حاصل از اجرای پروژه و بهم‌خوردگی سامان محیطی، اجتماعی و عدم نفع کشور از محل پروژه در کنار هزینه‌های غیرمستقیم عدم به‌روزرسانی بندر انزلی، برعهده چه کسی و چه سازمانی است؟ مسئولین فعلی و قبلی سازمان منطقه آزاد انزلی چه توجیه معقولی برای برآوردهای منفی و محتمل این پروژه دارند؟

این سوالات در حالی مطرح می‌شود که بسیاری از ما هنوز توقع داریم منطقه آزاد انزلی با تمام معضلات و مشکلات مدیریتی و سیستماتیک خود، مرکز تنظیم معاملات اقتصادی ایران با حوزه اوراسیا و جنوب شرق آسیا باشد.

لزوم افزایش مدت‌زمان معافیت‌های مالیاتی در مناطق آزاد

مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و یا به وسیله خود سازمان‌های مناطق آزاد، ارسال شده است.

از طرفی در راستای همکاری‌های بین سازمان‌های مناطق و سازمان امور مالیاتی طی سنوات اخیر اقدامات شایسته‌ای در جهت اجرای برنامه راهبردی ارتقای سلامت نظام اداری در مناطق آزاد، مطابق با تصویب نامه هیات محترم وزیران در مورخ ۱۳۹۴/۹/۱۸ صورت گرفته است. ازجمله آنها می‌توان به:

ارائه فهرست فعالان اقتصادی به صورت مستمر به سازمان امور مالیاتی، تسلیم به موقع اظهارنامه مالیاتی توسط فعالان اقتصادی مناطق، استقرار گمرک جمهوری اسلامی ایران در کلیه مبادی ورودی و خروجی و منطقه، انسداد مرزها و تکمیل فنس‌کنشی‌ها، اجرای کامل قانون پولشویی، تشکیل کارگروه مبارزه با قاچاق کالا و ارز در مناطق و از همه مهم‌تر تنظیم دستورالعمل مشترک نحوه ارائه اظهارنامه مالیاتی در مناطق آزاد با امضای مشترک دبیر وقت شوراییالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و وزیر امور اقتصادی و دارایی اشاره کرد. حتی طی سال‌های اخیر به صورت داوطلبانه از طریق سازمان‌های مناطق و فعالان اقتصادی طی مکاتباتی، با سازمان امور

یادداشت:

ابوالفضل حیدری کارشناس امور مالیاتی

هرگونه فعالیت‌های اقتصادی در مناطق آزاد زمانی مجاز شمرده می‌شود که از سازمان منطقه مجوز فعالیت دریافت نماید، در غیر این صورت به موجب ماده ۱۱ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد و ماده ۵۱۱ قانون چگونگی این قانون از ادامه فعالیت‌های فاقد مجوز، جلوگیری به عمل خواهد آمد.

از سویی، واحدهای تولیدی در مناطق علاوه‌بر دریافت مجوز فعالیت، دارای جواز تاسیس و پروانه بهره‌برداری در سامانه هماهنگ بهین‌یاب کشوری (وزارت صمت) می‌باشند و کلیه اطلاعات مواد اولیه و تولیدات آنان هم در این سامانه و هم سامانه یکپارچه مناطق موجود و در دسترس است و هر زمان که سازمان امور مالیاتی نیاز به این اطلاعات داشته باشد، یا از طریق همین سامانه‌ها و یا از طریق مکاتبه با سازمان‌های مناطق آزاد امکان دریافت اطلاعات مربوطه فراهم است. کماینکه طی سال‌های گذشته به دفعات و حسب مورد، اطلاعات موردنیاز به سازمان امور مالیاتی از طریق دبیرخانه شوراییالی

یادداشت

عدم شفافیت در بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های ارسالی به مناطق آزاد

یادداشت: رامین قنبری کارشناس مناطق آزاد

قانونگذار محترم طی سال‌های گذشته قوانین مشخصی برای فعالیت و سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تدوین و تصویب نموده است که تفاوت‌هایی با قوانین سرزمین اصلی دارد. مصلحت‌اندیشی و نیازهای عمومی کشور، ضرورت جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و بازاریابی و بازاریابی برای تولیدات این مناطق در تدوین این قوانین لحاظ شده و پس از تصویب قانون و ابلاغ تشکیلات دولتی و براساس آن تعهدات منعقد شده مابین سازمان‌های مناطق آزاد و سرمایه‌گذاران در چارچوب قراردادهای حقوقی و قانونی منعقد گردیده است.

حلقه مفقوده در این فرآیند این است که دستگاه‌های اجرایی کشور، به‌ویژه دستگاه‌های اقتصادی در مسیر برنامه‌های کشور به طور منسجم حرکت نمی‌کنند، بلکه هر تشکیلات با بخشی‌نگری، فقط وظیفه خود را ملاک قرار داده و به طور مرتب برای سایر دستگاه‌های دیگر مانع‌تراشی می‌کنند. تنها زیان‌دیده این بی‌توجهی و بی‌برنامگی، فعالین اقتصادی هستند که وظیفه تأمین هزینه و درآمد واحد اقتصادی را برعهده دارند. درحال حاضر بزرگترین ناهماهنگی‌های موجود در مباحث مربوط به مالیات، تخصیص ارز دولتی، ورود کالا، صادرات کالا، واردات مواد اولیه، واردات تجهیزات و ماشین‌آلات، قانون کار، نظارت و بازرسی و موارد متعدد دیگری است که اقدامات انجام شده و تصمیمات ابلاغی توسط دولت و دستگاه‌های ذی‌ربط با مناطق آزاد، در مغایرت با قانون بوده و کلاً قانونگذاری در این موضوعات را بی‌خاصیت نموده و استنباط‌های شخصی و فردی افراد مسئول ناآشنا به قانون، جایگزین تعهدات قانونی دولت به فعالین اقتصادی شده است.

به موجب قانون؛ سازمان‌های مناطق آزاد شخصیت مستقل حقوقی بوده و هیات مدیره سازمان‌های مناطق آزاد می‌توانند در چارچوب قوانین مربوطه، مصوباتی داشته باشند و براساس آن اقدام نمایند.

متأسفانه این حق قانونی توسط دستگاه‌های دولتی و همچنین بعضاً دستگاه‌های نظارتی نقض گردیده و برای مدیران، مشکلاتی را فراهم می‌نمایند. مهم‌ترین مسئله در عدم حمایت از سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد، به دولت مربوط بوده و دولت‌ها از بدو تشکیل مناطق آزاد حمایت مناسبی از این مناطق نداشته‌اند. عدم اختصاص بودجه به مناطق آزاد برای ایجاد زیرساخت‌ها، عدم نظارت بر نقض قوانین سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد توسط سایر دستگاه‌های وابسته به دولت، عدم حمایت حقوقی و قانونی از سازمان‌های مناطق آزاد در چالش‌های نظارتی و تعرض به قوانین مناطق آزاد و مصوبات هیات مدیره هر منطقه، عدم شفافیت در بعضی بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و همچنین ناتوانی بدنه مناطق آزاد در تبیین، تشریح، آموزش و همسازسازی و ایجاد اشتراک معانی مابین سازمان‌های مناطق آزاد و دستگاه‌های ذی‌مدخل خارج از سازمان، ازجمله مسائلی است که منجر به عدم حمایت از سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در مناطق آزاد شده است.

دو کشور ترکیه و چین در یک فرآیند تقریباً ۳۰ ساله، تغییرات اقتصادی خود را به‌درستی طراحی و اجرا کردند و اولین قدم آنان نیز استفاده از هموطنان مقیم در خارج از کشورشان بود. ترک‌ها با دعوت از مهاجرین ترک ساکن در آلمان و ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری و دادن امتیازهای مناسب ترک سود آن نیز نصیب ترکیه می‌شد، توانستند ترک‌های ثروتمند یا صاحب فن و دانش و تکنیک را به کشور جلب و از طریق آنها، پوشاک، آلمان را در ترکیه بومی‌سازی کنند؛ به‌ویژه در صنعت ساختمان، پوشاک، مواد غذایی و ماشین‌آلات که بیشترین موفقیت را داشته‌اند. یا چینی‌ها با دعوت از مهاجرین چینی ساکن در غرب موفق شدند ضمن جلب آنان برای سرمایه‌گذاری و انتقال تکنولوژی به داخل چین و تبدیل تهدید جمعیت به فرصت، بسیاری از کمپانی‌های غربی را برای تولید در چین ترغیب نمایند، به نحوی که درحال حاضر بسیاری از برندهای معتبر دنیا در همه زمینه‌ها در چین سرمایه‌گذاری کرده و ضمن تأمین نیازمندی‌های داخل چین، به سایر نقاط دنیا نیز صادرات می‌نمایند. با آنالیز هزینه و درآمد کالاهای تولیدی به تاسیسات، تجهیزات، مواد اولیه، نیروی کار و انرژی بالغ بر ۸۵ درصد از هزینه‌های انجام شده تولید در داخل چین هزینه می‌شود.

متأسفانه فرهنگ عمومی و دولتی در کشور ما کاملاً برعکس تجارب موفق دنیا بوده و به محض ورود یک سرمایه‌گذار ایرانی ساکن خارج از ایران، موضوع سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال و درآمدزایی برای کشور مسئله فرعی بوده و موارد شخصی و فردی و روابط و بعضی موضوعات دیگر به مسئله اصلی تبدیل می‌شود.

چین و ترکیه با ایجاد امنیت و بهاء دادن به مردم خود موفق شدند سایر سرمایه‌گذاران را جلب و جذب نمایند؛ درحالی که در کشور ما سرمایه‌گذاران ساکن داخل نیز گاهی‌اوقات با مواردی مواجه می‌شوند که ترجیح می‌دهند سرمایه‌های خود را به کشورهای دیگر منتقل نمایند تا از امنیت ثبات قوانین و سرمایه‌گذاری برخوردار باشند.

درحال حاضر یکی از مهم‌ترین اقداماتی که باید درخصوص مناطق آزاد انجام شود، شفافیت در تدوین قوانین، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها و پرهیز از تبصره‌گذاری‌های غلط‌انداز می‌باشد. همچنین در هر وزارتخانه یا سازمان دولتی مرتبط با مناطق آزاد، باید دفتر ویژه‌ای که به قوانین و وظایف مناطق آزاد آگاهی و اشرافیت دارد، به صورت موقت یا مقطعی ایجاد گردیده و دستگاه‌های زیرمجموعه خود را نسبت به چگونگی انجام قوانین توجیه نموده و آموزش دهند. در عین حال بخش‌های نظارتی مستقر در هر وزارتخانه با هر یک از مدیران تشکیلات خود که یا به عمد و یا به سهو این قوانین را نادیده می‌انگارند، به‌گونه‌ای برخورد صورت گیرد که از دخالت‌های بی‌مورد و بی‌قانونی توسط سایر دستگاه‌ها نیز جلوگیری شود.

با توجه به شرایط کشور ما و اقدامات مخرب تحریمی، سیاسی و تبلیغاتی بر علیه جمهوری اسلامی ایران که موجب نگرانی و عدم جلب سرمایه‌های مناسب خارجی به مناطق آزاد شده است، تجربه بیست سال گذشته نشان می‌دهد که بیش از عوامل خارجی، عوامل و متغیرهای داخلی ناشی از سیاست‌گذاری‌های غلط و دخالت‌های غیرقانونی و استنباط‌های شخصی از قوانین و ایجاد مانع و مزاحمت برای فعالین اقتصادی در مناطق آزاد اثرات مخرب‌تری داشته است.

متأسفانه بعد از گذشت بیش از ۴۰ سال از تغییر شیوه مدیریتی و نظام حکومتی در ایران، مدیران ما در سطوح مختلف کشور، به این نکته توجه نکرده‌اند که اقتصاد با سیاست تفاوت ماهوی دارد، ولی هر دو بر یکدیگر تأثیرگذار هستند. اقتصاد با دستورالعمل، بخشنامه و اجبار به اقدام در جهت خواسته‌های سیاسی پیشرفت نمی‌کند؛ بلکه با کوچکترین تنش و فشار غیرمعمول و فنی، دچار اختلال شده و اثرات زیانبار سیاسی برای کشور ایجاد می‌کند. ماهیت سرمایه بسیار محتاط بوده و کوچکترین تنش‌ها را زودتر از هر جریان دیگری احساس کرده و نسبت به آن عکس‌العمل نشان می‌دهد. مدیران و سیاست‌مداران و افراد موثر در سطوح مختلف ملی باید به این نکته توجه کنند که فضای آرام و ثبات قانون و نظارت منطقی رانت و انحصار، از عوامل مهم و موثر بر توسعه سرمایه‌گذاری به‌ویژه در مناطق آزاد بوده و علاوه‌بر جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی، می‌توان سرمایه‌گذاری‌های خارجی را بیشتر به این مناطق جلب کرد، خصوصاً اینکه می‌توان اتحادیه‌ای از مناطق آزاد ایران، همسو و همگرا با سایر مناطق آزاد دنیا در جغرافیای متفاوت سرزمینی و اقلیمی برای تأمین نیازمندی‌های هر یک از کشورهای موردنظر ایجاد نمود و تجارت و اقتصاد انحصاری به‌وجود آمده از طریق کارتل‌ها و تراست‌های بین‌المللی را تحت‌تأثیر قرار داد.

اخبار منطقه آزاد قشم

مدیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم از همکاری دولتی و خصوصی در توسعه صنایع دستی و گردشگری استان قشم اطلاع داد.

راه اندازی نخستین فروشگاه دائمی عرضه محصولات صنایع دستی در شهر درگهان

مدیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم از ساماندهی بیش از یک هزار و ۳۰۰ نفر از فعالان عرضه صنایع دستی قشم و اعطای کارت مهارت خبر داد. ایوب زارعی همزمان با هفته صنایع دستی با اعلام این خبر گفت: در یک سال گذشته به منظور ساماندهی صنایع دستی قشم ۸۷ فروشگاه و کارگاه در رشته‌های دست‌سازهای چوبی، سفالگری سنتی، رودزوی سنتی و لباس محلی، تولیدات چرم دست‌دوز، ساخت سازه‌های سنتی (عودسازی)، تولیدات دریایی صادر شده است.

مدیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم ادامه داد: برگزاری ۱۶ دوره آموزشی صنایع دستی در رشته‌های گلابتون‌دوزی، دوخت البسه محلی، کیف‌دوزی با پارچه، برقع دوزی، زیورات سنتی، قالب‌بافی سنتی و مهارت آموزشی ۲۸ نفر در این دوره‌ها بخشی دیگری از اقدامات انجام شده به‌شمار می‌آید. زارعی همچنین به برگزاری آزمون‌های آموزشی در این حوزه اشاره کرد و افزود: آزمون رشته رودزوی سنتی در روستاهای گیله‌هان، مسن، زینبی، تمکز، درکوک، و شهرهای لافت، درگهان، رمنکان، طبل و سوزا برگزار شده است. وی، ایجاد ۳۰ غرفه دائم فروش صنایع دستی و سوغات محلی در پارک روبه‌روی قلعه تاریخی پرتغالی‌ها که باعث اشتغال بیش از ۱۰۰ نفر از تولیدکنندگان محصولات خانگی را از دیگر اقدامات این حوزه برشمرد.

زارعی با اشاره به راه‌اندازی خانه صنایع دستی بندر تاریخی لافت و شهر درگهان، شیب‌دراز و گورزین، اظهار کرد: نخستین فروشگاه دائمی صنایع دستی شهر قشم نیز همزمان با نخستین روز از هفته صنایع دستی افتتاح می‌شود تا در توسعه کسب و کار فعالان این حوزه موثر باشد. مدیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری سازمان منطقه آزاد قشم در پایان با اشاره به تاریخچه غنی و آداب و رسوم غنی جزیره قشم، تأکید کرد: بردساز صنایع دستی قشم در راستای توسعه گردشگری پایدار یکی از اهداف ما است و در این راستا آموزش تولید، بسته‌بندی و توزیع محصولات را آغاز کرده‌ایم.

با حضور مسئولین پدافند غیرعاملی کشور انجام شد:

ارزیابی آزمایشگاه‌های قشم جهت تبدیل شدن به آزمایشگاه مرجع جنوب و جنوب شرق کشور

معاون توسعه مدیریت سازمان منطقه آزاد قشم از ارزیابی آزمایشگاه شرکت نظارت بر ضوابط بهداشت انسانی و استاندارد قشم به منظور تبدیل شدن به آزمایشگاه مرجع جنوب و جنوب شرق کشور با حضور جمعی از مسئولین حوزه پدافند غیرعامل کشور خبر داد.

گروه آموزش افزود: زیرساخت، تجهیزات و منابع انسانی آزمایشگاهی مطلوبی در جزیره قشم وجود دارد و همین موضوع موجب توجه مسئولان کشوری برای ارتقای آزمایشگاه شرکت نظارت بر ضوابط بهداشت انسانی و استاندارد قشم شده است.

وی ادامه داد: در بازدید انجام شده توسط دکتر علی محمد لطیفی معاون امور سلامت سازمان پدافند غیرعامل کشور، دکتر حمیدرضا خالدی مسئول شرکت نظارت بر ضوابط بهداشت انسانی و استاندارد قشم، دکتر ایمانی معاون کشاورزی این سازمان، محمد رادهمر مدیر کل پدافند غیرعامل استان و چندین دیگر از مسئولین حوزه بهداشتی و پدافند غیرعامل، آزمایشگاه قشم مورد بررسی قرار گرفت.

به گفته آموزگار: در این بازدید، کیفیت دستگاه‌ها و تجهیزات موجود در این مرکز به عنوان آزمایشگاه مرجع جنوب و جنوب شرق کشور ارزیابی و مقرر شد تجهیزات و نیروی انسانی این آزمایشگاه توسعه یابد تا شرایط فعالیت به عنوان آزمایشگاه مرجع فراهم شود.

معاون توسعه مدیریت سازمان منطقه آزاد قشم یادآور شد: آزمایشگاه‌های مرجع در سطحی بالاتر از آزمایشگاه‌های تخصصی قرار دارند و صحت‌سنجی فعالیت سایر آزمایشگاه‌ها در این مراکز انجام می‌شود.

وی اظهار کرد: با توجه به افزایش مخاطرات در دنیای امروز که منجر به ایجاد جنگ‌های ترکیبی شده می‌توان گفت پدافند غیرعامل ضامن امنیت جامعه است و ما در تلاش هستیم با جذب همکاری و اعتبارات لازم و توسعه آزمایشگاه قشم نقش خود را در پدافند غیرعامل جنوب کشور به طور موثر ایفا کنیم. آموزگار در پایان تصریح کرد: با توجه به بیانات مقام معظم رهبری در خصوص لزوم اهتمام دستگاه‌های اجرایی و احاد جامعه نسبت به موضوع پدافند غیرعامل، عملی کردن تدابیر کارساز را جزو اولویت‌های خود می‌دانیم و در مورد تقویت و توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز در منطقه آزاد قشم اقدامات لازم انجام خواهد شد تا در آینده نزدیک شاهد تقویت توان کشور در حفظ امنیت و مقابله با تهدیدات باشیم.

گزارش:

معصومه مشار

زندگی در جزیره قشم با وجود تکنولوژی‌های پیشرفته قرن اخیر، هنوز با چالش‌هایی مواجه است که برای بسیاری از مردم دنیا، پیش‌یا افتاده می‌نماید.

جزیره قشم محصور در دریایی بی‌انتها و بی‌آب و تشنه لب! این است حال و روز ساکنان روستاهای جزیره عجایب هفتگانه خلیج فارس در جنوبی‌ترین جغرافیای کشور که لقب بزرگ‌ترین جزیره غیرمستقل جهان، سرزمین فرصت‌های مختلف و متنوع جهانی قشم، تنها ژئوپارک جهانی خاورمیانه ... را به خود اختصاص داده است؛ اما در اوج ناواری از مشکلاتی رنج می‌برد که در سالیان متمادی با رفتن و آمدن دولت‌های مختلف و تلاش‌ها سازمان منطقه آزاد قشم، هنوز لاینحل باقی مانده است. مشکل آب؛ روان و بهداشت و زندگی مردم روستاهای غرب جزیره را دچار بیماری کرده که ریشه در بی‌توجهی ارگان‌های ذیربط دارد.

نقل کم‌آبی و تشنگی، دانستی کهپنه در ضمیر مردم روستائین قشم است. از سال ۱۳۷۲ که جزیره به عنوان منطقه آزاد معرفی شد، وظایف و مسئولیت‌ها در دو بخش حاکمیتی به سازمان منطقه آزاد قشم و نهادهای دولتی واسارای گردید که با نگاهی به سبقه عملکردی این دو بخش تنها در حوزه مدیریت تامین آب شرب ساکنان، با اقدامات ریز و درشتی از سوی منطقه آزاد مواجه می‌شویم که به رفقتش آبی در شررها و روستاهای بخش مرکزی در راستای تامین امنیت و حرکت جوامع محلی به سوی توسعه پایدار، کمک کرده است.

نصب و افزایش ظرفیت آب‌شیرین‌کن‌ها در چند شهر و روستای جزیره، اختصاص زمین برای نصب آب‌شیرین‌کن در نقاط روستایی به‌همراه خرید و پرداخت هزینه‌های حمل آب شرب، انعقاد قرارداد سرمایه‌گذاری تامین آب شهر قشم به ظرفیت ۱۰ هزار مترمکعب در روز، تخصیص زمین ساخت آب‌شیرین‌کن در مناطق شرقی تورگان و باسیبدو به ظرفیت مجموعاً ۸ هزار مترمکعب (هرکدام ۴ هزار مترمکعب) با همکاری شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان، انعقاد تفاهم‌نامه با شورا و شهرداری قشم درخصوص توسعه و احداث شبکه آب و فاضلاب در بافت قدیم با هدف ارائه خدمات به بیش از ۲۴ هزار نفر از ساکنان شهر قشم و تخصیص ۸ هزار مترمکعب آب در روز در قالب خرید تضمینی برای شهر درگهان؛ گوشه‌ای از اقدامات سازمان منطقه آزاد قشم در راستای عمل به مسئولیت‌های اجتماعی خود در حوزه شهری و عمل به وظایف انسان دوستانه خود در حوزه روستایی است.

اما بخش دوم که نهادهای دولتی و در این موضوع مشخصا اداره آب و فاضلاب شهرستان قشم خواهد بود و مطابق تقسیم وظایف انجام شده حوزه آب‌رسانی در روستاها و شهرهای جزیره به جز شهر قشم (از هزینه تامین آب‌اعم از طراحی و نصب آب‌شیرین‌کن، ایجاد انشعاب آب‌رسانی تا پرداخت یارانه تولید و توزیع) را برعهده دارد؛ همچنان به دادن قول بسنده کرده و تاکنون نه به وظایف ذاتی خود به‌صورت کامل عمل کرده و نه هیچ مبلغی بابت اقدامات انجام شده از سوی سازمان منطقه آزاد قشم، پرداخت کرده است.

به همت سازمان منطقه آزاد قشم انجام شد:
افزایش چهار برابری ظرفیت آب‌شیرین‌کن غرب جزیره قشم

۱۸ خردادماه سال‌جاری، مدیرعامل شرکت آب، برق و تأسیسات قشم از چهار برابر شدن ظرفیت آب‌شیرین‌کن غرب جزیره و بهره‌مندی ۱۰ هزار نفر از نعمت آب شرب سالم، با تکیه بر توان فنی جوانان بومی و متخصصان درون‌سازمانی خبر داد. متخصصان این شرکت موفق شدند در ۲۰ روز کاری و در قالب اقدامی جهادی، طراحی و نصب دستگاه آب‌شیرین‌کن یکپاراز ۲۰۰ و ۲۰۰ مترمکعبی را با موفقیت به انجام برسانند و ظرفیت چهارصدی آن را به ۱۶۰۰ مترمکعب تبدیل کنند. ارزش ریالی تجهیزات و عملیات طراحی و نصب آن، ۲۵۰ میلیارد ریال اعلام شد که از محل منابع داخلی سازمان منطقه آزاد قشم تأمین اعتبار گردید.

جایه‌جایی تجهیزات از سایت آب‌شیرین‌کن شهر قشم به غربی‌ترین نقطه غرب جزیره از سوی نیروهای شرکت آب و برق و تأسیسات قشم انجام شد و علاوه‌بر هزینه ساخت آب‌شیرین‌کن، ۱۴۰ هزار ریال یارانه بابت هر مترمکعب آب تولید شده (بیش از ۸۰ میلیارد ریال در یک‌سال) و رقمی معادل ۲۶ میلیارد ریال نیز به صورت سالیانه بابت یارانه حمل آب از سوی سازمان منطقه آزاد قشم تقبل می‌شود.

در مراسم بهره‌برداری از طرح افزایش ظرفیت آب‌شیرین‌کن باسیبدو، رئیس هیات مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم از مسئولیتی گفت که برعهده آبفای هرمزگان بوده و عملیاتی نشده است و بر این موضوع تأکید کرد که: بیان وعده‌هایی که عملی نشود، به زیان اعتماد مردم نسبت به مسئولان و نظام خواهد بود. هم‌چنین از برنامه‌ریزی برای بهره‌برداری دو دستگاه آب‌شیرین‌کن در روستاهای دوستکو و نقاشه در آینده نزدیک خبر داد و گفت: از آنجا که تامین آب، آب‌رسانی و پرداخت یارانه تولید و توزیع در روستاهای جزیره قشم برعهده آبفای هرمزگان است و این نهاد به بخشی از وظایف ذاتی خود عمل نکرده است؛ سازمان منطقه آزاد قشم در راستای عمل به رسالت انسانی خود و ارائه خدمات رایگان به ساکنان جزیره، با پرداخت یارانه و انجام هزینه‌های مختلف برای رفع مشکلات و تنش‌آبی جزیره، تلاش خود را به‌کار بست تا به رفقتش آبی در روستاهای غرب قشم کمک کند.

گفتنی است، درحال حاضر بخش خصوصی فعال در قشم، آمادگی تامین آب موردنیاز جزیره را دارد و با وجود محدودیت در امکان خرید آب از سازمان‌های دولتی مانند سازمان منطقه آزاد قشم، این

سازمان در تلاش برای رفع این محدودیت‌ها با همکاری آبفای استان هرمزگان و وزارت نیرو برای رفع مشکل آب جزیره است.

لوله‌کشی، یکی از معضلات زیرساختی کمبود آب در روستاهای قشم

حال باید دید دلیل تنش‌های کمبود آب مکرر جزیره قشم، عدم اجرای کدام وظایف و از سوی چه نهادهایی است؟ با واکاوی تاریخچه مشکلات نه‌چندان دور تامین آب در جزیره قشم، به اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۶۵ می‌رسیم که قرار بود با همکاری سازمان منطقه آزاد قشم و اداره آب و فاضلاب روستایی هرمزگان، مشکل آب شرب بیش از ۱۰ روستا در غرب جزیره قشم مرتفع گردد. اداره آب و فاضلاب روستایی هرمزگان می‌بایست جهت ترمیم شبکه آب‌رسانی و احداث مخزن در این مناطق اقدام کند و سازمان منطقه آزاد قشم نیز، آب موردنیاز را تولید و در اختیار مردم قرار دهد. خردادماه همین سال نیز در آیین افتتاح پروژه آب‌شیرین‌کن روستای باسیبدو که به همت مهندسان شرکت آب، برق و تأسیسات قشم و با اعتبار ۹۰۰ هزار دلاری سازمان محقق شد؛ منطقه آزاد قشم بنابه حس انسان‌دوستانه خود، برای تامین هزینه ۵ میلیارد ریال بابت خرید لوله موردنیاز شبکه آب‌رسانی از شرق تا غرب جزیره به آبفای روستایی قشم، اعلام آمادگی کرد که پس از تمویض لوله‌های شبکه آب‌رسانی روستایی از سوی آبفای، امکان انتقال آب به منازل مردم ۵۵ روستای جزیره قشم از طریق آب تولیدی شرکت مینا و چند سیستم آب‌شیرین‌کن در سطح جزیره از جمله روستای باسیبدو را امکان‌پذیر می‌کند. قابل ذکر است که با بهره برداری از سیستم آب‌شیرین‌کن روستای باسیبدو، امکان انتقال آب شیرین به ۲۷ روستای غرب جزیره قشم که با مشکل تامین آب مواجه بودند، با هزینه کمتری فراهم می‌شد.

گفتنی است، تمویض لوله‌های شبکه آب‌رسانی روستایی از سوی آبفای، تا این تاریخ عملیاتی نشده است.

تغییرات بی‌دری بیمانتکاران، بهانه دیگر آبفای هرمزگان برای تشنه‌لبان قشمی

مدیرعامل وقت شرکت آب و فاضلاب هرمزگان در شهریورماه سال ۱۳۹۹ از تلاش برای رفع کم‌آبی روستاهای غرب جزیره قشم به عنوان برنامه‌های در اولویت خود یاد کرد و علت کمبود آب شرب روستای سلخ جزیره قشم را که بیش از ۱۰ آب‌شیرین‌کن ۱۲۰۰ مترمکعبی تامین می‌شد، عدم انجام تعهدات سرمایه‌گذار پروژه و کاهش تولید در این آب‌شیرین‌کن به ۴۰۰ مترمکعب در شبانه‌روز، دانست و در نهایت از آب‌رسانی سایر تا زمان رفع مشکل (انتخاب سرمایه‌گذار جدید برای برطرف کردن مشکلات فنی این آب‌شیرین‌کن) خبر داد. وی همچنین از احداث ۲ آسیاب آب‌شیرین‌کن، هر یک به ظرفیت ۳ هزار مترمکعب در شبانه‌روز در روستاهای باسیبدو و رمجاهر خورده یاد کرد که در اسفندماه ۱۳۹۹، کلنگ ساخت آنها با حضور استاندار وقت هرمزگان بر زمین خورد.

این پروژه‌ها قرار بود با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی با اعتباری بالغ بر ۱۵۰ میلیارد تومان در مدت زمان یک‌سال احداث شوند و تحول بزرگی در حوزه آب‌رسانی رقم بزنند. آب‌شیرین‌کن ۳ هزار مترمکعبی رمجاهر، این روستا و ۳ روستای تورگان، کابلی، دفاری، حمیری، طلمبو و تلمبو با ۱۶ هزار نفر جمعیت را از آب تولیدی این سایت بهره‌مند می‌ساخت و آب‌شیرین‌کن ۳ هزار مترمکعبی باسیبدو نیز علاوه‌بر این روستا؛ روستاهای مدری، دولاب، گوران، حرمز، کانی، گوری، عایشه‌آباد، کنارساه، سرریگ، چاهو شرقی و غربی را با جمعیتی بالغ بر ۱۵۵ هزار نفر منتفع می‌کرد.

اما این قول یک‌ساله در روستای باسیبدو به تابستان امسال (۱۴۰۲) حواله داده شده و از ساخت آب‌شیرین‌کن ۳ هزار مترمکعبی روستای رمجاهر نیز خبری یافت نشد.

افتخار دیگر این شرکت، وعده اجرایی تعهدات سرمایه‌گذار جدید و ایجاد تأسیساتی نظیر مخزن و سیستم پیش‌تصفیه، با پایان عماره دوم سال ۱۳۹۹ برای افزایش ظرفیت آب‌شیرین‌کن روستای سلخ به ۲۰۰ مترمکعب بود که ظرفیت آن در عماره نخست سال به علت فرسودگی تأسیسات و عدم انجام تعهدات سرمایه‌گذار قبلی، به ۲۰۰ مترمکعب در شبانه‌روز رسیده بود. هرچند که پیگیری بهره‌برداری از این افزایش ظرفیت نیز در رسانه‌ها تاکنون بی‌نتیجه مانده است.

یادآور می‌شود، به گفته مدیرعامل وقت آبفای، در مدت عماره نخست سال ۱۳۹۹، آب شرب روستاهای سلخ و کامبرون با ظرفیت ۹۰۰ مترمکعب از طریق شبکه آب روستایی توزیع می‌شد و باید گفت که بیش از این، آب‌رسانی به روستاهای مذکور به صورت سیار و هر دو هفته یکبار صورت می‌گرفته است.

انعقاد تفاهم‌نامه بهبود زیرساخت و ایجاد تأسیسات و تجهیزات آب شرب قشم با ورود منطقه آزاد قشم و آبفای کشور

در مردادماه سال ۱۴۰۰، پس از پیگیری‌های بسیار، تفاهم‌نامه بهبود زیرساخت و ایجاد تأسیسات و تجهیزات به‌منظور تامین، انتقال، ذخیره‌سازی و توزیع آب آشامیدنی و بهداشتی پایدار برای منطقه جمعیتی جزیره قشم با حضور استاندار وقت هرمزگان، نمایندگان مردم هرمزگان در مجلس شورای اسلامی، مدیرعامل وقت سازمان منطقه آزاد قشم، مدیرعامل وقت شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و مدیرعامل وقت شرکت آب و فاضلاب روستایی هرمزگان و آبفای کشور به امضاء رسید. باوجود اعلام لزوم طراحی جدول زمان‌بندی برای گزارش‌دهی به مردم از سوی استاندار وقت و تأکید بر همکاری سفت و سخت تمامی مسئولان برای حل مشکل دیرینه مردم غرب جزیره قشم از سوی نمایندگان مردم هرمزگان در مجلس برای احداث سیستم‌های نمک‌زدایی تورگان و باسیبدو؛ هنوز مردم قشم لب تشنه هستند!

مروری بر بی‌تعهدی‌های آبفای استان که برای جان تشنه روستاهای جزیره قشم است:

رفع تنش آبی جزیره در راستای عمل به رسالت انسان دوستانه سازمان منطقه آزاد قشم

به بهره‌برداری برسد و همه اینها خبر از پایان واکنش زمین در باسیبدو و تورگان از سوی منطقه آزاد به آبفا می‌داند.

در ۲۵ آبان‌ماه سال ۱۴۰۱، مدیرعامل آب و فاضلاب هرمزگان برای باز کردن گره کم‌آبی قشم، دست به دامان اعضای کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی شد تا در بازدیدهای میدانی از آب‌شیرین‌کن شهر سوزا؛ فرسودگی تأسیسات و افزایش ظرفیت این آب‌شیرین‌کن را برای تخصیص اعتبار ویژه، موردتوجه خاص قرار دهند.

در همین تاریخ، معاون مهندسی و توسعه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور از شرایط تولید آب در نیروگاه قشم مولد و آب‌شیرین‌کن ۵۰۰ مترمکعبی درگهان بازدید کرد. مدیرعامل وقت سازمان منطقه آزاد قشم‌ام‌ا‌ف‌ر در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۱ با گالیه‌از کوهایی مسئولان در توسعه زیرساخت‌ها، این موضوع را عامل کاهش ظرفیت آب‌رسانی قشم دانست و از تلاش‌های سازمان متبوع خود برای برطرف‌سازی این چالش‌ها خبر داد.

سازمان منطقه آزاد قشم برای حل مشکل آب شهر درگهان که برعهده اداره آب و فاضلاب روستایی بوده، پیشنهاد خرید تضمینی آب از نیروگاه را داد و خواستار همکاری وزارت نیرو برای حل این مشکل طی سال‌جاری شد همه اینها درحالی بود که در سال ۱۴۰۱، تامین آب مسکن مهر، روستاهای طولاب، حمیری، دفاری و کابلی را نیز سازمان منطقه آزاد قشم برعهده گرفت.

دوگانگی مدیریت، معضلی دیراندا در جزیره قشم

درحال حاضر افزون‌بر رعایت آب‌شیرین‌کن در جزیره قشم، با ظرفیت ۲۳ هزار مترمکعب در شبانه‌روز فعال است و شرکت آب، برق و تأسیسات قشم موفق شده ظرفیت تولید آب در شهر قشم را به بیش از ۲۰ هزار مترمکعب و توان تولید ۱۴ هزار مترمکعب در روستاهای جزیره را به ۲۴ هزار مترمکعب برساند.

از سوی دیگر، وجود شرکت مینا با توان تولید ۱۰ هزار مترمکعب آب و نیروگاه شیب‌دراز با توان تولید ۱۴ هزار مترمکعب در بخش خصوصی، از دیگر ظرفیت‌های تولید آب جزیره است که نیازمند پیگیری و همراهی وزارت نیرو برای خرید آب می‌باشد. طرف دیگر این داستان، نیاز روستاهای جزیره به شبکه لوله‌کشی آب از سوی آبفا و موضوع بهسازی شبکه فرسوده توزیع آب است. دوگانگی مدیریت؛ بخشی در دستان منطقه آزاد قشم و بخشی در دستان استان هرمزگان؛ مسئولان نیز درآشنا در همه امور، برای مردم تحبیب قشم است. نجابتی از جنس شرعی جنوب که همه وعده‌های محقق نشده را در یاد به یادگار نگه داشته و بهتر از هر کسی، قضاوت‌گر است.

تاریخ جزیره گواه دانش مردم قشم در مدیریت بهینه آب است. وجود چاههایی مانند تالا در لاتت به تعداد روزهای سال برای بهره‌مندی سدر اهالی از آب جیره‌بندی، آب‌انبارها (برکه‌های) متنوع و هند و بندهای خاکی در جای‌جای جزیره، همچنین چاههای عمیق که همانند مخازنی اززمینش برای مهر آب باران جاری شده در تگه‌ها حفر شده بودند، همه و همه بر توانمندی قشمنی‌ها در مدیریت منابع آبی دلالت دارد.

«عامل اصلی پیروزی، در صحنه بودن مردم است؛ عامل در صحنه بودن مردم، امید و اطمینان آنهاست. این امید را مردم تقویت کرد؛ مردم را نباید ترسانند؛ مردم را نباید بدبین و بی‌اعتماد کرد. امید مهم‌ترین ابزار پیشرفت است و دشمن روی این متمرکز شده.»

این سخنان، راکنید رهبر معظم انقلاب اسلامی بر نقش عنصر امید در پیشرفت ملی کشور است.

مسئولان برای خدمت به مردم و امیدآفرینی نسبت به زندگی در کشوری که داعیه‌دار جمهوری اسلامی است، منصوب می‌شوند و براساس منویات مقام معظم رهبری، این روزها، امیدآفرینی بر سروسره امور قرار دارد.

سوی اداره کل ثبت‌انساند و املاک استان هرمزگان صادر شده است. براساس این گزارش، با صدور این ۲۹ فقره سند، مالکیت ۸۸ میلیون و ۵۸۸ هزار و ۳۳۳ مترمربع از اراضی منطقه آزاد و ۰۳ میلیون و ۹۶۰ هزار و ۵۳۴ مترمربع از منطقه ویژه اقتصادی قشم به‌نام دولت جمهوری اسلامی ایران و به نمایندگی سازمان منطقه آزاد قشم تثبیت شد.

گفتنی است، سندار شدن اراضی محدوده منطقه آزاد و ویژه اقتصادی قشم از مهم‌ترین موضوعاتی است که برای جامعه محلی و سرمایه‌گذاران مزایای متعددی جهت ارتقاء اعتماد عمومی، توسعه اجتماعی، اقتصادی، ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری، حفاظت از منابع طبیعی و افزایش ارزش اراضی به همراه دارد. همچنین، اسناد صادر شده از سوی اداره کل ثبت‌انساند و املاک استان هرمزگان، مربوط به بیش از ۶۹ هزار هکتار از عرصه جزیره‌نقشم به عنوان

سوی اداره کل ثبت‌انساند و املاک استان هرمزگان صادر شده است. براساس این گزارش، با صدور این ۲۹ فقره سند، مالکیت ۸۸ میلیون و ۵۸۸ هزار و ۳۳۳ مترمربع از اراضی منطقه آزاد و ۰۳ میلیون و ۹۶۰ هزار و ۵۳۴ مترمربع از منطقه ویژه اقتصادی قشم به‌نام دولت جمهوری اسلامی ایران و به نمایندگی سازمان منطقه آزاد قشم تثبیت شد.

گفتنی است، سندار شدن اراضی محدوده منطقه آزاد و ویژه اقتصادی قشم از مهم‌ترین موضوعاتی است که برای جامعه محلی و سرمایه‌گذاران مزایای متعددی جهت ارتقاء اعتماد عمومی، توسعه اجتماعی، اقتصادی، ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری، حفاظت از منابع طبیعی و افزایش ارزش اراضی به همراه دارد. همچنین، اسناد صادر شده از سوی اداره کل ثبت‌انساند و املاک استان هرمزگان، مربوط به بیش از ۶۹ هزار هکتار از عرصه جزیره‌نقشم به عنوان

سوی اداره کل ثبت‌انساند و املاک استان هرمزگان صادر شده است. براساس این گزارش، با صدور این ۲۹ فقره سند، مالکیت ۸۸ میلیون و ۵۸۸ هزار و ۳۳۳ مترمربع از اراضی منطقه آزاد و ۰۳ میلیون و ۹۶۰ هزار و ۵۳۴ مترمربع از منطقه ویژه اقتصادی قشم به‌نام دولت جمهوری اسلامی ایران و به نمایندگی سازمان منطقه آزاد قشم تثبیت شد.

گفتنی است، سندار شدن اراضی محدوده منطقه آزاد و ویژه اقتصادی قشم از مهم‌ترین موضوعاتی است که برای جامعه محلی و سرمایه‌گذاران مزایای متعددی جهت ارتقاء اعتماد عمومی، توسعه اجتماعی، اقتصادی، ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری، حفاظت از منابع طبیعی و افزایش ارزش اراضی به همراه دارد. همچنین، اسناد صادر شده از سوی اداره کل ثبت‌انساند و املاک استان هرمزگان، مربوط به بیش از ۶۹ هزار هکتار از عرصه جزیره‌نقشم به عنوان

با هم‌افزایی استانداری و ریاست دادگستری استان هرمزگان و پیگیری‌های منطقه آزاد قشم صورت گرفت: صدور ۲۹ فقره سند مالکیت حدنگاری شده جزیره قشم پس از ۳۰ سال

سازمان منطقه آزاد قشم تحویل داده شد. مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم در این رابطه، اظهار داشت: با تأکیدات روسای دو قوه مجریه و قضاییه در رفع مشکلات نیابند دوگانگی در حاکمیت و پیگیری‌های مجدانه استاندار محترم جناب مهندس غوثی و رئیس کل محترم دادگستری جناب دکتر قهرمانی و با هدف اجرای قانون جامع حدنگار و عمل به تأکیدات مقام معظم رهبری و اجرای برنامه ابلاغی سازمان منطقه آزاد قشم صادر گردید.

عادل بیغمی افزود این ۲۹ فقره سند با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و جهاد کشاورزی، معاونت حقوقی ریاست جمهوری، استانداری هرمزگان و دبیرخانه‌های قضایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی از

در جلسه ای با حضور استاندار و رئیس دادگستری هرمزگان، ۲۹ فقره سند مالکیت حدنگاری شده مناطق آزاد و ویژه اقتصادی جزیره قشم به رئیس هیات مدیره و مدیرعامل